

Foaiă românească

Vineri
15 mai
1998

Anul I
Nr. 20

(Serie nouă)

Săptăminal al românilor din Ungaria ❖ Fondat în 1951 ❖ 8 pagini ❖ 20 forinți

Adunarea generală a U.C.R.U.

„Putere, răbdare, toleranță!”

În ultimii ani, mai ales după intrarea în vigoare a *Legii privind Drepturile Minorităților Naționale și Etnice* s-a produs o restructurare la nivelul organizațiilor, comunităților, asociațiilor existente și nou-înființate în rîndul naționalității române din Ungaria. A trebuit să treacă un anumit timp pînă cînd s-au clarificat sarcinile, competențele din diferitele domenii...

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria e cea mai numeroasă organizație civilă a românilor din țară, care cuprinde șaptesprezece asociații și comunități românești. Adunarea generală a Uniunii s-a întrunit recent, pe data de 9 mai la sediul din Giula, spre a dezbate darea de seamă a anului trecut, pentru a hotărî noul plan de muncă, de a discuta posibilitățile bugetare, de a modifica Statutul de bază și de a alege un nou membru în Prezidiu.

La deschiderea Adunării generale, **Florica Santău**, președintele executiv al Uniunii a salutat delegații de față, dornici de a lucra, cu toții interesați atît ca membri fondatori ai U.C.R.U., cît și ca membri ai asociațiilor care s-au atașat.

* * *

Adunarea generală a început cu alegerea a patru delegați noi în rîndurile sale (**Ștefan Frătean**, **Eva Iova**, **Ana Czirle Simon**, **dr. Ioan Csotye**) dintre membrii Asociației Turistice a Românilor din Ungaria, care pe parcurs a fost înregistrată la Tribunal, și conform Statutului Uniunii, în proporția membrilor săi, asociația sus-amintită a avut dreptul de a delega (pe lîngă reprezentantul de pînă acum) încă patru delegați.

În continuare, juristul **dr. István Szécsi** a elaborat textul privind modificarea Statutului de bază al Uniunii. În urma acestuia Uniunea se va înregistra ca *organizație de utilitate publică*. Adunarea generală a votat această modificare, care va aduce un șir de preferințe (de ex.: avantaje în modul de a plăti impozitele, avantaje pentru sponsori și donatori), dar care tot atunci nu schimbă poziția Uniunii, care va rămîne și pe mai departe o societate obștească.

La inițiativa mai multor delegați, Uniunea s-a angajat să ajute acele asociații, care doresc la fel să devină organizații de utilitate publică – în procedura juridică și înjumătățind totodată cheltuielile ivite în realizarea acestei modificări.

Următorul punct pe ordinea de zi a fost alegerea unui nou membru al Prezidiului. Încă în anul 1996, **dr. Gheorghe Petrușan** a renunțat la această funcție, însă atunci, la ultima adunare generală, alegerea noului reprezentant s-a amînat. Actuala Adunare generală, prin vot secret l-a ales pe **dr. Ioan Csotye**, ca al 7-lea membru al Prezidiului.

(La dezbaterile acestor probleme personale s-a citit în plen faxul trimis de **Tiberiu Herdean** președintele Uniunii, care a demisionat din funcția de președinte pe motivul că, ajungînd director-adjunct la *Centrul Cultural al Ungariei din București*, nu mai poate face față cerințelor funcției îndeplinite. În urma acestei scrisori s-a stîrmit o discuție aprigă privitoare la obligația morală ca **Tiberiu Herdean** să renunțe și la calitatea sa de membru al Prezidiului, deoarece nu poate să participe în modul convenit, în timpul necesar, nici la munca operativă și eficientă a Prezidiului. Ștefan Oroian a propus ca și în Prezidiu să fie ales altcineva în locul lui **T. Herdean**. Propunerea nu a fost votată de majoritatea delegaților.)

(Continuare în pag. a 2-a)

La Micherechi cei mai mulți au votat după slujba de duminică

Alegeri parlamentare '98

Duminica trecută, în ziua de 10 mai s-a desfășurat primul tur de scrutin al alegerilor parlamentare din Ungaria, cînd cei opt milioane nouă sute douăzeci mii de alegători cu drept de vot – dintre care șase sute de mii au putut vota pentru prima oară – din cele trei mii două sute de localități au fost așteptați în fața urnelor, pentru a vota pe de-o parte pe lista celor 12 partide, iar pe de alta, pe cei 1600 de candidați individuali.

De la bun început s-a presupus, iar ulterior s-a și adevărat, că alegerile pentru cei în total 386 de deputați din Parlamentul Ungariei se vor desfășura în două tururi de scrutin. Aceasta cu atît mai mult, cu cît – conform Legii Electorale din Ungaria – condiția primordială ca (din cei 1609 de candidați individuali) cineva să devină deputat este ca în circumscripția respectivă să voteze peste 50 la sută din cetățenii cu drept de vot și să primească peste jumătate din totalitatea voturilor. Dat fiind însă că pe un mandat revin aproape 10 candidați, nu prea se putea conta pe eventualitatea ca deja în primul tur de scrutin să se decidă majoritatea mandatelor. Și așa cum s-a presupus, așa s-a și întîmplat. Ba chiar în plus: nici locurile de pe listele partidelor nu puteau fi stabilite definitiv, deoarece în două județe – în Szabolcs-Szatmár-Bereg și Hajdú-Bihar – nu au votat 50 la sută plus unu din totalitatea alegătorilor. Asta înseamnă că la al 2-lea tur de scrutin în aceste județe se vor repeta alegerile atît pe listele partidelor, cît și cele ale candidaților individuali. De menționat în această ordine de idei că în aceste două județe trăiesc 11 la sută din totalitatea populației cu drept de vot, adică 865 000 de cetățeni, ceea ce înseamnă, tot atunci, că alegerile din al 2-lea tur de scrutin vor putea influența rezultatele finale chiar și în contextul ordinei partidelor. Și încă un lucru: la nivel pe țară, în 31 de circumscripții electorale alegerile nu au fost valabile, ceea ce înseamnă că la turul 2 vor participa toți candidații individuali.

La încheierea ediției săptămînalului nostru (după o prelucrare de 99 la sută a voturilor) ordinea partidelor este următoarea: *Partidul Socialist Ungar* (32,25 la sută din totalitatea voturilor valabile), *Fidesz* – *Partidul Civic Ungar* (28,19), *Partidul Micilor Agrarieni* (13,77), *Alianța Liberilor Democrați* (7,88) și *Partidul Ungar al Vieții și Dreptății* (5,55).

În ciuda acestor rezultate, premierul **Gyula Horn** prevede menținerea la putere a actualei coaliții guvernamentale, dar rezultatul slab obținut de partenerii săi din Uniunea Liberilor Democrați lasă să planeze incertitudinea pînă după cel de-al 2-lea tur de scrutin din 24 mai. Aceasta mai ales că formațiile politice de dreapta au evoluat spectaculos față de acum 4 ani. Tot atunci **Viktor Orbán**, președintele *Fidesz-P.C.U.* a făcut primul pas spre o coaliție de dreapta, anunțînd că își va retrage candidații din circumscripțiile electorale în care *Partidul Micilor Agrarieni* au obținut rezultate mai bune.

Continuare și rezultate finale după turul 2, din 24 mai a.c.

Adunarea generală a U.C.R.U.**„Putere, răbdare, toleranță!”**

(Urmare din pag. întâi)

După pauză a urmat darea de seamă a anului trecut prezentată de Florica Santău.

În continuare voi releva câteva momente și aspecte din activitatea Uniunii, din care sper ca și cititorii noștri să cunoască punctele de reper cele mai remarcabile legate de activitatea Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria.

Prezidiul, în perioada discutată, s-a întrunit de 12 ori pe axa următoarelor sarcini: rezolvarea situației Editurii NOI, problemele organizatorice interne ale Uniunii, aprecierea cererilor de sprijinire sosite din partea comunităților asociate, desfășurarea diferitelor programe.

◆ Editura NOI se află în competența Uniunii, care s-a declarat în repetate rânduri că săptămânalul apărut sub egida Editurii îl susține ca săptămânalul tuturor românilor din Ungaria. Uniunea exercită competența de patron asupra colaboratorilor și angajaților de la săptămânal.

În privința conținutului e responsabil directorul Editurii, iar în cazul deciziilor legate de sfera economică, de investiții și de probleme personale, directorul are obligația de consultare cu Prezidiul.

S-a amintit faptul îngrijorător că *Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice”* a votat Editurii un buget cu doar 700 000 de forinți mai ridicat față de anul trecut, ceea ce nu egalează nici măcar urmările financiare ale inflației. Prin urmare apariția celor trei suplimente, a *Calendarului românesc* și a revistelor *Lumina* și *Izvorul* sînt serios periclitare...

(Dezbaterea acestui capitol s-a desfășurat la uși închise, de asemenea la propunerea lui Șt. Oroian.)

Printre problemele interne s-au amintit dificultățile în cazul unor votări cînd nu puteau fi luate decizii de la ședințele Prezidiului, din cauza demisionării lui dr. Gheorghe Petrușan și absenței președintelui. Pentru ca cel mai înalt for să-și poată continua activitatea, Florica Santău a fost numită (în muncă obștească) ca președinte executiv.

Sediul, dat în folosința U.C.R.U. de pe strada Dózsa, care se găsește în proprietatea statului a fost revendicat, fiind solicitat prin concurs ca proprietate a Uniunii. Se așteaptă decizia oficială...

(Legat de o altă problemă s-a vorbit de această „casă”, ca de un simbol al românismii, de cerința ca această clădire să devină a noastră, a sferei civile, ca astfel ea să nu ajungă niciodată în situație dilematică sau chiar critică.)

◆ În capitolul legat de distribuirea banilor s-a pomenit că odată cu înființarea autoguvernărilor pe țară ale naționalităților, sprijinirea sferei civile a decăzut în mare măsură. Mai mult chiar: Uniunea e nevoită să înainteze dosare de concurs la toate fundațiile și forurile care dispun de fonduri spre folos public. Tot o consecință negativă o înseamnă că fondurile financiare sosesc cu întârziere, pe la sfîrșitul primului trimestru al anului. Deci Uniunea a fost nevoită să creeze un fond de rezervă, ca să poată distribui ajutor pentru primele concursuri și solicitări.

◆ În anul 1997, Uniunea a sprijinit asociațiile și comunitățile asociate cu 793 624 forinți. Printre cele mai de seamă programe subvenționate se înșiră: organizarea taberei etnografice la Micherechi, a taberei biblice la Seghedin, festivalului corurilor românești la Giulia, participarea Corului „Pro Musica” la Festivalul de la Curtea de Argeș,

întîlnirea intelectualilor originari din Bedeu, întîlnirea pedagogilor originari din Otlaca-Pustă, excursiile școlii românești din Aletea, a copiilor din Pocei, a Asociației turistice a românilor din Ungaria, sprijinirea unor expoziții de artă, a unor prelucrări de muzică populară românească, realizarea filmului-portret despre pictorul Ștefan Oroian, editarea și răspîndirea unor publicații care prezintă capitole din istoria, etnografia și limba românilor din Ungaria...

După aprobarea dării de seamă a urmat dezbaterea, iar apoi discutarea bugetului pe anul

1998 și planul programelor. Chiar de la început, cifrele au decepționat delegații. Uniunea a primit 2,5 milioane forinți de la *Comisia Parlamentară pentru Drepturile Omului, Minorități și Culte*, dispune de o rezervă de 889 000 forinți și probabil va primi 500 000 forinți de la *Ministerul Culturii și al Învățămîntului Pu-*

blic, votați în anul trecut. (Această stare financiară e cea de la sfîrșitul anului trecut.) Se poate întîmpla ușor că, în caz că nu va sosi la timp suma amintită din urmă, ca în bugetul Uniunii să rămîna doar 176 000 de forinți pentru realizarea programelor! În această situație gravă, Adunarea generală a însărcinat Prezidiul să decidă ținînd seamă de anumite priorități, cum ar fi: funcționarea sediului, sprijinirea asociațiilor care vor să devină organizații de utilitate publică (în procedura juridică) și numai apoi să decidă despre folosirea banilor pentru realizarea unor programe concrete. Prezidiul va face demersuri de a mai cîștiga bani, de a găsi noi surse și căi de îmbunătățire a bugetului.

De pe acum e în pericol chiar și organizarea tradiționalei tabere etnografice (concursul înaintat nu a fost aprobat) și se pare că nici tabăra biblică nu se va realiza din motive personale și de gen tehnic.

Iar fiindcă nu există garanții pe plan financiar, nici bugetul nu s-a putut stabili. Prin urmare, nici programele concrete nu puteau fi discutate definitiv, în mod amănunțit.

S-a propus din partea delegaților, dacă e posibil să fie restituit acel un milion de forinți cu care Uniunea a contribuit la înființarea *Fundației „Pentru cultura românească din Ungaria”*, (fondată de U.R.U. la începutul anilor '90), fundație a cărei activitate nu este convingătoare.

În privința Editurii NOI s-a propus, că dacă nu vor putea fi asigurate fonduri suplimentare în urma concursurilor, apariția celor trei suplimente și a celorlalte publicații tradiționale, atunci directorul și colectivul editorial să încerce o transformare structurală a săptămînalului, ca cele trei suplimente să fie încadrate în cele opt pagini.

Scopuri nobile pot exista, dar dacă nu găsești pentru realizarea lor surse financiare, te simți ca într-o pădure deasă, de unde nu găsești ieșirea. Ți se pare doar că vezi cîte-o lîcărire de lumină printre crengi...

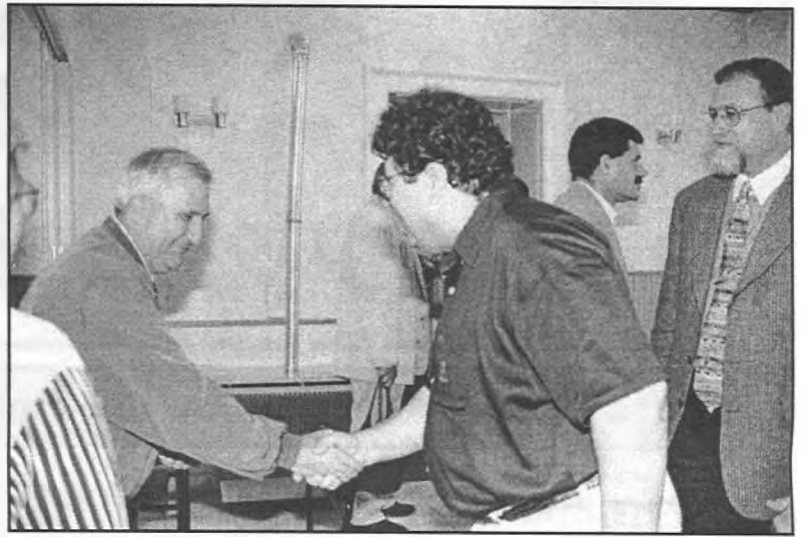
În zadar intențiile bune, cînd trebuie să refuzi oamenii care ți se adresează cu atîta speranță!

„Vom cerși și ne vom umili” – s-a exprimat o delegată, ceea ce nu ar trebui lăsat să se întîmple.

Nu știu cine ar putea face ceva, competența cui ar fi să-și ridice glasul?

În după-masa acelei zile de sîmbătă am lăsat în urma mea oameni obosiți, necăjiți și decepționați...

- anra -

Deputați din România la comunități românești din Ungaria

La invitația bisericii baptiste din Micherechi, la sfîrșitul săptămîinii trecute, în zilele de 9 și 10 mai, doi deputați din Parlamentul României, **Ioan Mogoș** și **Petru Dugulescu** s-au întîrînit în localități românești din județul Bichiș, la Chitighaz, Giulia și Micherechi.

În această perioadă de timp, deputații din România s-au întîrînit cu reprezentanți ai comunităților românești, astfel cu membrii Prezidiului Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, au făcut o vizită la Editura NOI, făcînd cunoștință și informîndu-se în ambele locuri despre activitatea la concret, a acestora, și despre situația românilor din Ungaria, în general. Problemele legate de viața minorității române din țara noastră au primit un rol accentuat înainte de toate pe motivul că cei doi deputați sînt totodată și membri a subcomisiei cu problemele românilor din diasporă, din cadrul Comisiei de politică externă.

Ioan Mogoș și Petru Dugulescu au participat la slujbe ale celor două biserici, ortodoxă și baptistă și s-au întîrînit cu gazdele lor din Micherechi, cu pastorul baptist **Daniel Burtic** și preotul ortodox **Ioan Bun**, au participat la serviciile divine la biserica baptistă din Chitighaz, precum și la cele ale Oastei Domnului și penticostane din Micherechi.

- km -

Convorbiri pe tema administrației de stat

La invitația *Oficiului administrației de stat al județului Bichiș* în săptămîna trecută s-au întîrînit, timp de o zi, la Békéscsaba **Gheorghe Neamțiu**, prefectul și **Levente Bognár**, subprefectul județului Arad.

Scopul principal al vizitei a fost contactarea și stabilirea relațiilor între cele două conduceri județene, procedîndu-se la convorbiri practice. În acest cadru a reușit clasificarea competențelor acestora. Totodată s-a căzut de comun acord că examinarea detaliată a posibilităților de colaborare necesită continuarea convorbirilor în acest domeniu. Cu prilejul convorbirilor, cele două părți au accentuat că și organele administrației de stat trebuie să favorizeze întărirea colaborării economice dintre cele două țări, contribuind, totatunci, și la adîncirea relațiilor dintre autoguvernările maghiare și consiliile române.

Prefectul județului Arad i-a înmînat lui **István Pataki**, șef al *Oficiului administrației de stat din județul Bichiș*, o invitație, care a fost acceptată.

- k -

În stațiunea balneară bichișeană Giula, băile termale constituie un punct de atracție pentru turiștii din țară și de peste hotare. **Băile Cetății S.R.L.** din ianuarie anul calendaristic 1997 este condusă de directoarea executivă **Ana Rokszi Nagy**. Cu câteva zile în urmă am stat de vorbă cu dînsa, întrebînd-o în general despre bilanțul activității din trecut, precum și despre probleme, realizări și planuri de viitor.

— Cum ați caracteriza perioada conducerii dumneavoastră? — am întrebat la începutul discuției noastre.

— Trebuie să menționez de la bun început, că fiind o instituție de sine stătătoare, trebuia să contăm pe economisirea și raționalizarea strictă, ca să putem gospodări din resursele proprii. Anul trecut am lucrat foarte mult, mai ales ca să recuperăm deficitul: după ce am descoperit „punctele slabe” cele mai critice, am trecut la lucrările de reconstrucție strict necesare funcționării neconținute. Scopul nostru primordial era să asigurăm oaspeților o deservire de nivel atât din punct de vedere igienic, cît și estetic. Am pus un accent mare pe activitatea-marketing care a fost îndrumată de managerul **György Szalai**, ținînd cont întotdeauna de interesele societății, dar și al miișafinilor, turiștilor. Chiar aici aș aminti prețurile biletelor de intrare, care în comparație cu celelalte băi asemănătoare din țară, cum ar fi de pildă Hajdúszoboszló sau Debrecin la noi sînt cele mai ieftine.

Pot să accentuez, că am încheiat un an satisfăcător. Față de bilanțul de 1,7 milioane ft planificat am realizat 8,7 milioane ft. Din aceștia, o parte (4,5 mil. ft.) am folosit-o pentru investiții noi, iar restul servește ca fond circulant de finanțare, dat fiind că băile sînt o instituție sezonieră. Asta înseamnă că și în perioadele „liniștite” (primăvara, iarna și toamna) cheltuielile de întreținere și funcționare sînt aproape aceleași.

La Giula

De la 23 mai începe sezonul de baie

— Mass-media ne-a informat despre neplăceri...

— În decembrie 1997, Autogovernarea orașului Giula ne-a cerut un plan de investiție pe cinci ani. Fără să înfrumusețăm situația, în darea de seamă am schițat situația dezastruoasă a băilor, menționînd că dacă vrem să funcționăm la nivelul

celorlalte băi din țară ca cele din Zalakaros, Bükfürdő etc. e necesară o dezvoltare generală, lucrările de reconstrucție necesitînd vreo 400 milioane ft. După negocieri îndelungate, în fine s-a decis soarta băilor: deocamdată să rămînă în proprietatea integrală, de sută la sută a Autogovernării. Cum va decide

noua conducere orășenească după alegeri, nu se știe. Pentru deservirea generală, în faza actuală s-a votat un sprijin de dezvoltare pe baza posibilităților financiare restrînse.

— Cum a început acest an calendaristic?

— În orice caz — mult mai ușor, decît anul trecut. Deja în toamnă am început pregătirile de sezon, după ce cunoșteam bine sarcinile care ne așteaptă și aveam experiențe din trecut. Iar de pe acum sîntem în pragul sezonului estival, care se va deschide la 23 mai, cînd vom deschide cele două porți de vară pentru oaspeți. Din martie funcționează deja un bazin terapeutic, dar din cauza timpului nefavorabil am întrerupt deservirea. De fapt, sîntem pregătiți pentru start, cu un mediu frumos, aranjat, cu mici transformări, care vor servi interesele, recrearea, odihna turiștilor și a vizitatorilor locali.

— Aveți intenția de a „deschide” și spre străinătate...

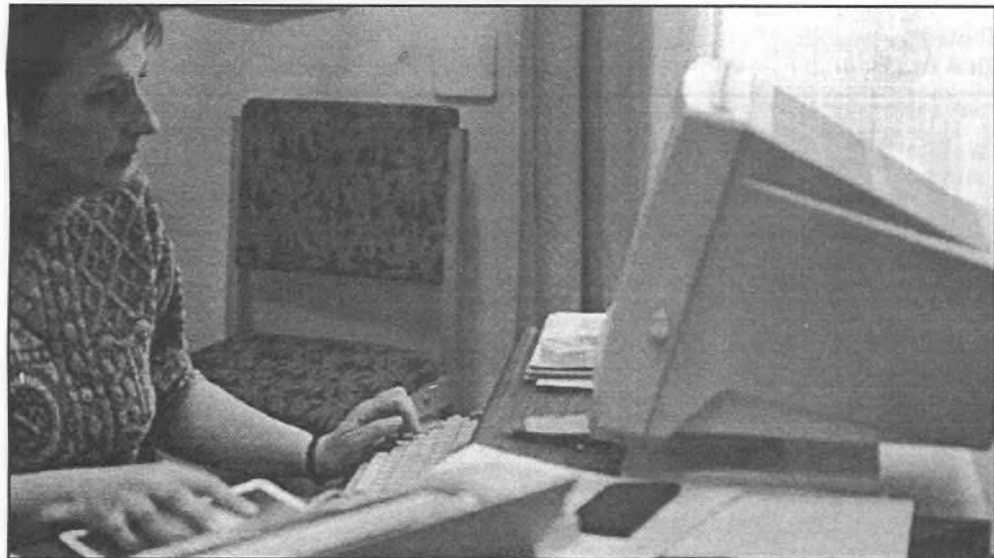
— Este o parte a politicii noastre de marketing, să avem relații cît mai bune cu țări din Occident, dar și Răsărit. Dorim să colaborăm cu cît mai multe birouri turistice, ca să „intrăm în conștiința” oamenilor de peste hotare. Tocmai de aceea am pregătit un videofilm, pe care l-am trimis în 200 locuri, ca să fie cunoscute atît posibilitățile băii, cît și deservirile noastre terapeutice. Cînd e posibil ne înscrîm la expoziții turistice, cum era și anul trecut la Bern, Berlin, Cluj-Napoca. În anul curent ne vom prezenta în Berlin, Miercurea Ciuc, etc.

— Ce vă doriți în lunile ce urmează?

— Neapărat o liniște adevărată, oaspeți cît mai mulți, un timp mult mai frumos, cu mai mult soare decît era în anul trecut... Și aș dori, ca cei care ne vizitează să se simtă bine la băile noastre!

— Așa să fie!

— E. Bányai —

În vizită la biroul Fundației de dezvoltare antreprenorială a județului Bichiș din orașul Bătania

De la doamna **Márta Stanoiev** conducătoarea biroului am aflat că acesta s-a înființat în anul 1993 cu ajutorul Primăriei locale. Mai întîi a fost doar un birou cu caracter informativ, apoi, în luna august 1994 i-a definitivat situația și a fost înființată Fundația actuală sub numele de filială a Fundației antreprenorială a județului Bichiș din orașul Bătania. Acest birou e responsabil și pentru întreprinderile mici și mijlocii din împrejurimea Bătaniei.

Cine sînt solicitanții, partenerii Fundației?

☐ Avem peste două sute de clienți, majoritatea se ocupă cu diferite ramuri ale agriculturii și ale comerțului din localitățile apropiate de Bătania. Oamenii, de obicei, ne caută cu întrebări, situații concrete și împreună cu ei elaborăm programul, căutăm soluțiile cele mai potrivite și rezolvarea cea mai bună în situația concretă.

☐ De unde sînt informații oamenii?

☐ Cîtesc ziarele, ascultă programele la radio și urmăresc televiziunea... Iar prin aceste surse găsesc informații, pe care cu ajutorul nostru le mai completăm, celor care se interesează le ajutăm să întocmească dosarele de concurs la diferite fundații pentru programe cu credit avantajos. Aceasta este și ar fi datoria noastră principală.

☐ Cu ce vă ajută Autogovernarea orășenească?

☐ Ne asigură în primul rînd acest birou, tocmai în clădirea Primăriei și fiindcă sîntem în relații bune și directe cu conducerea administrativă a orașului, consultăm în permanență despre cea mai arzătoare problemă a orașului și anume situația șomerilor.

☐ Cu ce puteți ajuta acești oameni?

☐ Acum pe un teritoriu de pămînt primit de la oraș 40 de familii pot să lucreze în domeniul agriculturii: cultivarea unor plante medicinale... Și tocmai în aceste zile am sădit plantele de roșii pentru fabrica de conserve din Békéscsaba, ei ne-au asigurat plantele. Subliniez că această ramură specială a agriculturii pretinde mult lucru de mînă.

Dar dacă timpul va fi favorabil și aceste 40 de familii lucrează bine și cu efort, atunci la sfîrșitul anului ei pot să realizeze un beneficiu considerabil, obținînd venituri destul de bune. Prin acest program vrem să ajutăm familiile cele mai nevoioase care sînt într-o situație dificilă tocmai din cauza șomajului, care este destul de apăsător pentru locuitorii orășelului și ai împrejurimii.

☐ Ce perspectivă are biroul Dv.?

☐ Cred că în viitor perspectivele noastre se lărgesc și vor primi un accent mai puternic și rol mai însemnat întreprinderile mici și mijlocii. Prin dezvoltarea acestora va crește și importanța biroului nostru de aici.

Șt. Oroian

O nouă rundă de subvenționare a Fundației

În săptămîna trecută Curatoriul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” s-a întrunit într-o ședință ordinară. Cu această ocazie s-a decis despre sprijinul programelor legate de viața religioasă a comunităților românești precum și despre inițiativele cu privire la pregătirea sau perfecționarea specialiștilor din viața culturală și publică a minorităților naționale și etnice. Tot cu această ocazie s-a hotărît și despre subvenționarea concursului cu caracter artistic, mai precis despre acordarea bursei anuale în categoria: arte plastice, literare, muzicale respectiv activitate de cercetare.

În ceea ce privește programele și dosarele românești au primit sprijin următoarele, în categoriile:

Activitate legată de viața religioasă a comunităților minoritare

❖ Parohia ortodoxă română din Apatu	170.000 ft.
❖ Adunarea baptistă din Chitighaz	100.000 ft.
❖ Adunarea baptistă din Chitighaz	15.000 ft.
❖ Parohia greco-catolică din Bedeu	65.000 ft.

Pregătirea sau perfecționarea specialiștilor

❖ Centrul cultural din Apatu	70.000 ft.
❖ Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria	200.000 ft.

BURSĂ ANUALĂ

Arte plastice

❖ Ștefan Oroian (Giula)	200.000 ft.
❖ Elena Csobai (Békéscsaba)	100.000 ft.
❖ Gheorghe Petruzsán (Aletea)	80.000 ft.
❖ Erica Mócz (Budapesta)	100.000 ft.

Activitate de cercetare

❖ Stela Nicula Machhour (Giula)	150.000 ft.
❖ Emilia Martin Nagy (Giula)	150.000 ft.
❖ Dr. Maria Berényi (Budapesta)	120.000 ft.
❖ Elena Csobai (Békéscsaba)	120.000 ft.

Creații muzicale

❖ Vasile Csotye (Micherechi)	200.000 ft.
------------------------------	-------------

APEL

Catedra de limbă și literatură română din Seghedin organizează la **20 iunie 1998** prima întîlnire a foștilor studenți. Cei care doresc să participe la această întîlnire sînt rugați să se prezinte (nume și adresă) la Catedră, Română a Școlii Superioare din Seghedin.

Adresa: **Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, Román Nyelv és Irodalom Tanszék**
6725 Szeged, Hattyas sor 10. Tel. și fax: 62/456-093

Excursie la Moneasa

La 2 mai, 1998, dimineața, la ora șase, am pornit spre România. Cerul a fost noros, noi – cam somnoroși.

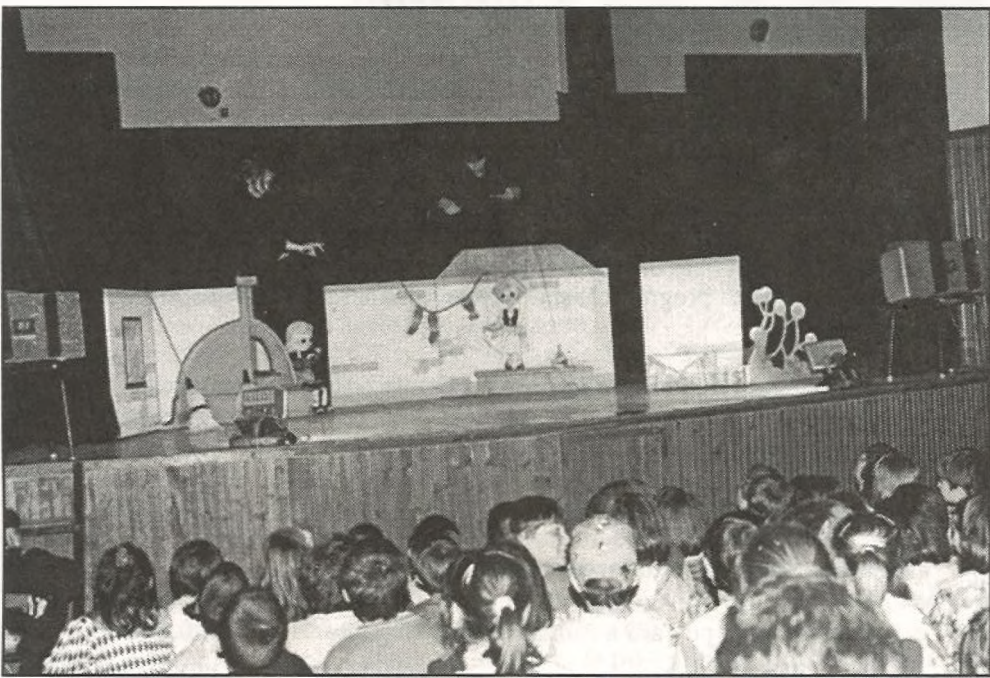
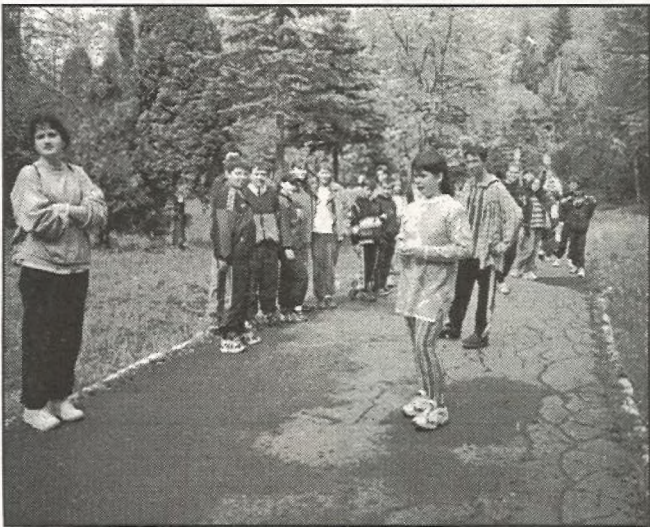
Grupul nostru de elevi, de la Școala generală românească din Chitighaz, cam 30 de copii și însoțitori, am călătorit cu o cursă specială de autobuz. Timpul a fost ploios, înnorat, somnoros, dar noi, în autobuz, ne-am trezit, ascultând muzica noastră preferată. Am ajuns la Moneasa la ora nouă. Timp de două zile am locuit la Hotelul MONEASA. Imediat după sosire, ne-am dus bagajele la etajul III, apoi, ne-am plimbat prin jurul hotelului. Pe la orele prânzului ne-am ocupat apoi camerele cu câte trei paturi. În fiecare cameră a fost televizor, baie și mobilă comodă. După-masă am jucat fotbal și baschet pe arena sportivă din parcul din apropiere. Spre seară, pe la ora 17 ne-am întors la hotel, unde ne-am spălat, ne-am odihnit un pic, iar la ora 18 ne-am dus la restaurantul hotelului, unde am servit cina. Cina care ni s-a oferit a fost, de fapt, „specialitatea casei”: mititei și grătar, cu garnitură de cartofi. Totul a fost foarte gustos. În ziua următoare, duminică, am dormit până la ora opt. După micul dejun și pregătirile necesare, am pornit în drumeție și am urcat muntele. Am întâlnit în drum pîraie, păduri umbroase, luminișuri, poiene cu covoare de flori minunate. De sus, în fața ochilor s-a deschis o panoramă minunată și am admirat imagini de neuitat. După reîntoarcerea din excursie am împachetat și am dus bagajele la autobuz. După o altă masă de prînz gustoasă am pornit spre casă.

Iar după alte trei ore de călătorie am sosit la Chitighaz, după ce am petrecut două zile minunate.

Tot ce am văzut, tot ce am trăit acolo, prin munții de la Moneasa, va rămîne veșnic în amintirea noastră.

Excursia noastră a fost sprijinită de Fundația pentru Păstrarea Limbii Române, fundația școlii noastre.

Timea Árgyelán, clasa a 8-a

Arădenilor aplauze și iarăși aplauze

În săptămîna trecută, **Teatrul de marionete din Arad** a prezentat basmul dramatizat *Hänsel și Gretel de frații Grimm*, la Căminul cultural din Micherechi.

Colectivul păpușarilor a fost invitat de *Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria*, incluzîndu-se în cadrul protocolului cultural de colaborare încheiat cu *Inspectoratul de cultură a județului Bichiș*.

Sala căminului cultural din Micherechi a fost arhiplină, mulțumită numărului mare de elevi și profesori ai școlii din Micherechi.

Atît organizatorii (autogovernarea pe țară), cît și conducerea teatrului, în frunte cu ambițiosul om de cultură, domnul director **Dan Antoci** speră din toată inima ca „Hänsel și Gretel” a însemnat doar o avanpremieră pentru copiii noștri, mai ales, dacă ne gîndim la faptul că mulți dintre copiii din satele noastre au foarte rar ocazia să urmărească spectacole în limba română.

Emoții și nedumeriri au anticipat spectacolul. Actorii se întrebau mereu „Oare copiii vor prinde firul, oare copiii vor înțelege textul...?”

Surpriza a urmat la numai cîteva minute după începerea spectacolului, prin aplauze și iarăși aplauze. Astfel toate îndoielile au fost spulberate.

Conform planului de colaborare, spectacolele de acest gen vor continua. Sînt prevăzute pentru viitorul apropiat spectacole pentru copiii din Giula, Aletea și Chitighaz, programe care, indiscutabil, vor contribui la însușirea la un nivel mai bun a limbii materne și la îmbogățirea cunoștințelor despre cultura română, evident în conformitate cu vîrsta tinerilor spectatori.

Pregătirea cadourilor. În urma unui concurs înaintat de învățătoarea **Maria Bányai** Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”, Școala generală cu limba de predare română din Giula a primit 20.000 ft. pentru procurarea unor rechizite și materiale auxiliare, care să contribuie – în primul rînd – la îmbunătățirea activității din cadrul lecțiilor școlare de desen și tehnică. Din acest fond financiar au fost cumpărate de pe acum lucrurile necesare, cu ajutorul cărora elevii, îndrumați de profesoara lor, au pregătit diferite cadouri și mici atenții ocazionale (pentru Paști și Crăciun). În acest sens, recent, elevii clasei a 4-a au fost surprinși de aparatul de fotografiat tocmai pregătind cadouri pentru Ziua Mamei.

E. B.

Elevi din Cenadul-Unguresc în România. Un grup de elevi din Cenadul-Unguresc, membrii Cercului „Perinița” au primit recent o invitație din România. Urmînd invitației, tinerii vor face o excursie, oferind cîte-un program folcloric în fața spectatorilor din Arad, Deva și Tîrgu-Mureș.

Întîlnirea cercurilor „Perinița”. În ziua de 29 mai a.c., la Giula se va organiza din nou *Întîlnirea cercurilor „Perinița”, organizată și în acest an de Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. Scopul principal va fi și de astă dată păstrarea și promovarea tradițiilor strămoșești specifice, precum și a folclorului naționalității noastre. La ediția din acest an a întîlnirii s-au înscris și și-au semnalat participarea aproape toate școlile românești din Ungaria. Întîlnirea va din urmă, fi găzduită de liceul și școala generală cu limba de predare română din Giula.*

Cupa „Crisius”. O competiție tradițională a devenit de pe acum campionatul reputat pentru **Cupa „Crisius”, organizată din an în an de Casa Tineretului din Chișineu-Criș. Răspunzînd invitației sosite în pragul fiecărei ediții, și de astă dată au participat la competiția din România elevi români din țara noastră. De data aceasta, tineretul școlar românesc din Ungaria a fost reprezentat de Liceul și școala generală cu limba de predare română „N. Bălcescu” din Giula. Tinerii sportivi giulani și-au încercat puterile la tenis de masă și fotbal, la categoria din urmă obținînd locul întîi.**

Stimați Cititori!

Fotodocumentar

Dacă aveți fotografii care prezintă momente din viața cultural-artistică românească de pe meleagurile noastre, Vă rugăm să ni le trimiteți spre publicare. La fotografii, Vă rugăm, să mai alăturați și câteva cuvinte explicative. **Fotografiile vor fi restituite imediat!**

De data aceasta publicăm două fotografii primite de la însușitul profesor pensionar, cunoscut activist cultural Gheorghe Dulău din Micherechi. Imaginile ilustrează activitatea de promovare a folclorului micherechean din anii '50. În fotografia de sus: Informatori și participanți la filmarea dansului „Turcii” (1955)

Jos: Ansamblul cultural din Micherechi prezentând „Nunta” pe scena Teatrului de Operetă din Budapesta (1953)

Apel pentru participare la cursuri de vară

În perioada 15 iulie – 6 august, Fundația Culturală Română va organiza, la Baia Mare, ediția din 1998 a Cursurilor de limbă, cultură și civilizație românească.

Alături de alte manifestări organizate de această instituție, cursurile se înscriu în acțiunile vizând promovarea culturii românești în lume, ele fiind adresate studenților, profesorilor, tuturor celor interesați de studiul limbii române, de cunoașterea istoriei, artei, folclorului și tradițiilor poporului român.

Programul se va desfășura în cadrul unei secțiuni didactice (cursuri intensive – la nivel începător, mediu și avansat) și al unei secțiuni științifice (curs de studiu aprofundat al limbii și literaturii române și curs de cultură și civilizație românească).

Se propun, totodată, și un program opțional de ateliere de creație (dans popular, ornamentală, ceramică, artă culinară și cîntec popular), un program de excursii de documentare, precum și vizionări de filme românești, concerte folclorice, întâlniri cu personalități culturale și artistice.

Taxa de participare este de 300 dolari pentru secțiunea didactică și 400 dolari pentru secțiunea științifică.

Recomandăm persoanelor interesate să contacteze, pînă la 31 mai a. c., Fundația Culturală Română (Aleea Alexandru 38, București 71273, tel.: 00.40.1.230. 28.54, fax: 00.40.1.230.75.59), Ambasada României la Budapesta (tel.: 343.5552 sau 352.0271) sau Ministerul Culturii și Învățămîntului Public al Ungariei (doamna Ecaterina Csapody, tel.: 322.9959).

Camila și rezultatele frumoase la sport

Unii, indiferent de vîrsta pe care o au, fac sport din plăcere, consacrîndu-și timpul liber pentru a se recrea sufletește și fizic. Pentru alții sportul înseamnă o pasiune sau chiar profesie, misiune pentru întreaga viață. Cu cîteva zile în urmă am avut ocazia să stau de vorbă cu **Camila Gilányi**, elevă în clasa I a Liceului „N. Bălcescu” din Giula. Despre ea am aflat în repetate rînduri scriindu-se în coloanele săptămînalului giulan „Gyulai Hírlap” prezentîndu-i-se rezultatele remarcabile obținute ani al rînd la alergare.

La început i-am adresat o întrebare de cu totul altă natură, anume:

☐ Camila, oare de ce te-ai înscris la școala românească, deși ești unguroaică iar numai la cîțiva pași de la domiciliul tău este o școală maghiară.

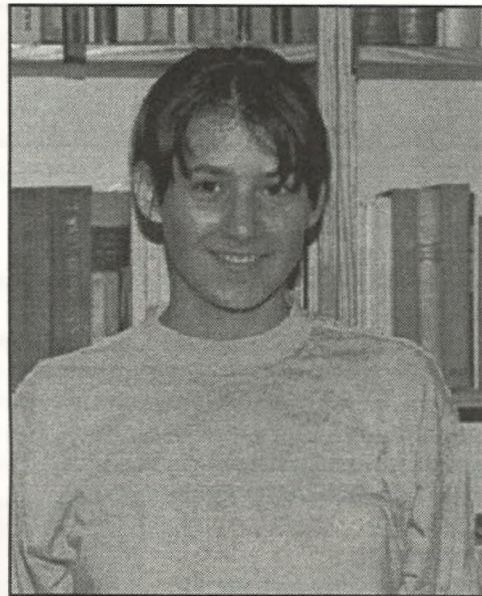
☐ Cîndva locuiam în cartierul Törökzug al orașului, iar cînd ne-am mutat în apropierea „orașului mare românesc”, îmi amintesc, pentru părinții mei era un lucru normal să ne înscrie, pe mine împreună cu soră-mea, la școala generală românească. Mai ales limba română era motivul ce i-a determinat pe-atunci pe părinții noștri, din convingerea, „cîte limbi, atîția oameni”. Deci părinții doreau să ne însușim limba, ceea ce în parte am reușit... Dar gramatica ni se pare foarte grea și azi... După terminarea școlii generale nici nu ne-a trecut prin minte să schimbăm școala, astfel am rămas aici la liceul românesc, unde Marika, sora mea e în clasa a II-a.

☐ Să ne reîntoarcem la activitatea sportivă. Îți amintești cînd te-ai calificat pentru prima oară în alergare?

☐ De cîte ori aveam ocazia, mă înscriam la competiții sportive. Așa era și în primăvara și toamna anului 1994, cînd am concurat la nivel orașenesc. Cîștigînd la această întrecere „m-a descoperit” antrenorul **Zoltán Vincze** care tocmai a căutat elevi talentați pentru atletism. Cu însușire și regularitate am participat la antrenamente: chiar de șase ori pe săptămînă, cîte două-două ore și jumătate. Din păcate trebuia să-mi întrerup antrenamentele avînd pneumonie.

☐ Îmi închipui că ți-a părut rău că trebuia să suspendezi antrenamentele...

☐ Eram necăjită, fiindcă am pierdut în acest fel posibilitatea de a mă înscrie la concursuri. În februarie '95 însă m-am reîntors. Dar cu un an mai tîrziu, în decembrie '96 iar a trebuit să-mi întrerup șirul de antrenamente, fiindcă programul era supraîncărcat. Astfel am renunțat la tot și la toate rezultatele de pînă atunci. Apoi în toamna anului trecut, la o competiție școlară iarăși m-am întîlnit cu foștii „concuranți”. Acolo am hotărît să iau totul de la început.

☐ Și acum, care e situația?

☐ Din nou fac în fiecare după-amiază antrenamente, îndrumate de vechiul meu antrenor, care și acum ne ajută mult ca să progresăm. Fac totul ca să am rezultate cît mai bune, mai ales că și părinții mei sînt satisfăcuți de ceea ce fac.

☐ Ai aminti rezultatele de pînă acum?

☐ La crosul (alergare cîmpenească) din 1995, adică la primul campionat pe țară din Tata, la 800 m am obținut locul întîi, iar la 300 m m-am clasat la egalitate pe locurile 5-6. În '96 m-am înscris la cea de-a doua competiție pe țară. Atunci am fost prima la ambele distanțe.

☐ În vara anului trecut am făcut parte din selecționatele Ungariei, categoria adolescenți „B” din Croația la o competiție unde am cucerit locul II. În primăvara acestui an am obținut la crosurile orașenești și județene din Giula și Békéscsaba în ambele categorii locul întîi. Tot în această primăvară, în luna aprilie am participat la întrecerea pe țară (2.500 m) desfășurată la Gödöllő, unde dintre cei peste o sută de concurenți am fost pe locul al 38-lea. Cu acest rezultat n-am fost mulțumită deloc, chiar dacă știam că eu eram de vină, fiindcă am greșit la start...

☐ Care sînt planurile de viitorul apropiat?

☐ Aș dori mult de tot să fiu și mai „iute”... să obțin o performanță cît mai bună. Ținînd atît de mult la sport, aș vrea, ca după bacalaureat, să studiez disciplina de sport, ca și profesia mea din viitor să se lege de acest domeniu. Ceea ce mai visez: la campionatul pe țară din septembrie (800 m) să mă calific cît mai bine. Tocmai în realizarea acestui scop voi participa la sfîrșitul lunii iunie la un cantonament din Diósjenő. Acolo printr-o muncă intensă ne vom „încerca puterile”, vom schimba experiențe unii între alții.

☐ Nouă ne rămâne atît: felicitări pentru rezultatele de pînă acum și succes de viitor!

– E. Bányai –

ANUNȚ

pentru poezi

Editoria ORION din București are în planul de apariții pe 1998 o ANTOLOGIE DIN POEZIA PĂDURII. Cartea va cuprinde cele mai frumoase piese din creația populară și din cea cultă (clasică, modernă și contemporană).

Poezii în viață (sau persoanele care îi reprezintă), doritori a figura în această antologie, sînt invitați să trimită grupaje de poezii – zece titluri maximum – din care editura va selecta pe cele mai adecvate temei.

Cu aceeași poștă se vor mai trimite:

– o fotografie a autorului (preferabil alb-negru);

– un curriculum vitae cuprinzînd:

– locul și data nașterii;

– studii (ce și unde);

– titlurile revistelor și ziarelor la care a colaborat sau colaborează;

– premii, titluri ori alte distincții românești sau străine;

– foarte important: o declarație autenticată notarial din care să rezulte cedarea drepturilor de autor Editoriei ORION pentru piesele care vor fi cuprinse în antologie. În schimb editura se obligă să dea fiecărui autor (sau moștenitor legal) un exemplar de lux din această ediție.

Trimiterile incomplete nu vor fi luate în considerație.

Materialele necuprinse în antologie nu se înapoiază.

Anunțul de față se adresează în aceeași măsură poezilor din Basarabia, Bucovina, Israel, poezilor de limbă română din țările vecine ca și celor din întreaga diasporă.

Pentru ca antologia să poată apare în cursul acestui an, editura așteaptă aceste corespondențe pînă la data de 15 iulie 1998, la adresa Orion Edcompublicim S.R.L. București, str. Ion Brezoianu, nr. 51. cod. 707 113.

„Eu, grație structurii mele sufletești, am crezut întotdeauna că scriitorul trebuie să fie un luptător, un deschizător de drumuri, un mare pedagog al neamului din care face parte.”

OCTAVIAN GOGA

(1881–1938)

Ca la toți marii poeți și apariția lui Octavian Goga pe lume ascunde o poveste.

Fiu al preotului Iosif Goga, „un suflet senin și înțeleghător de care mă apropiam totdeauna ca de o întrupare a bunătății și a treziei de minte” și al Aureliei Bratu, fiica preotului Ion Bratu, prieten bun cu Timotei Cipariu și care l-a găzduit pe pribeagul Mihai Eminescu, marele poet național, în peregrinările lui prin Ardeal. Aurelia „suflet de poet” se arăta a fi preocupată de scris, de literatură, de tainele sufletului românesc. Soția părintelui Iosif a fost, timp de peste 40 de ani, neîntrerupt, învățătoarea copiilor din Rășinari și povățuitoarea înțeleaptă a satului întreg. În grădina cu pruni, cu miros de otavă, cu mușcate, cu petunii și iasomie ea a rămas pînă în ceasul morții stîlpul căminului părintesc, în casa parohială cu odăile împodobite de scoarțe vechi, cu rafturi de cărți din care nu lipseau poeziile populare culese de Vasile Alecsandri, versurile lui Eminescu și cărțile bisericești.

Fiului lor, născut la 20 martie 1881, i se spunea ca alint Tavi și avea să rămînă în conștiința neamului românesc drept Octavian Goga „poetul pătimirii noastre”. Fiind primul copil al familiei, după el au urmat alții: Victor (mort la vîrsta de un an), Victoriei, învățătoarea care a luminat mințile copiilor, i-a fost dat să trăiască 20 de ani și imaginea ei se regăsește în frumoasa poezie de mai tîrziu, intitulată **Dăscălița**. Urmează o altă soră, Claudia și Eugen Iosif, cel care s-a atașat cel mai mult de fratele mai mare fiindu-i tovarăș de joacă, apoi prieten și sprijin pe tot parcursul vieții. Copilul și-a petrecut cei mai frumoși ani ai vieții în două zone la fel de dragi inimii sale: la Rășinari și la Crăciunelul de Sus, două localități deosebit de pitorești, prin natura copleșitoare, prin povești și legende, prin atenția cu care sătenii se uitau la fiul preotului Iosif Goga, primindu-l în casa lor cu dragoste și cu povești. Dacă la Rășinari predomină muntele cu verdele pur și murmurul neistovit al izvoarelor, la Crăciunelul de Sus, peisajul era cîmpenesc și viața avea alte obiceiuri. Spiritul viitorului poet se adapă în mod egal de la cele două forme majore ale culturii populare; muntele înseamnă legătura cu realitatea, în timp ce cîmpia îndeamnă la visare, la povestire.

Fie că hoinărea pe potecile strîmte din codrii Rășinariilor, fie că umbla pe malul umbrat al pîraielor de cîmpie, anii copilăriei i-au fost legănați de firul basmelor și al legendelor, de farmecul greu de înțeles al doinelor și baladelor.

Copilul sfios, subțirel, cu ochi albaștri, profunzi și păr bălai avea o sensibilitate aparte. Deși zburdalnic și pus pe năzdrăvănii, înregistra durerile și păsările oamenilor simpli, depozitîndu-le pentru mai tîrziu în propria-i simțire. Asculta bătrînii povestind cu patimă din trecutul lor și al moșilor lor, despre fărădelegi și patimi nemăsurate. În casele sătenilor din Rășinari și Crăciunelul de Sus găsea gazete, calendare, cărți pe care le citea cu același interes ce-l acorda și jocurilor copilărești. Atmosfera aceasta folclorică în care s-a împlinit copilăria poetului este evocată de Octavian Goga la anii maturității: „E farmec și lumină în povestirile acestea, care leagănă ca într-o luntre fermecată sufletul și dau avînt închipuirii. Țăranul nostru e nedespărțit de poveștile lui care sînt o grădină înflorită unde se furișează sufletul omului trudit de amarul vieții, dornic de un adăpost... Fiecare sat își are povestitorul lui. Toți cunoaștem din copilărie icoana senină a acestui unchiuș cu ochii vii și strălucitori cu zîmbetul cicălit. În seriile de toamnă, la șezătoare, cînd

fusul sfîrșie între degetele sprintene, el stă răzimat de vatră și-n pîlpîirea focului își spune poveștile... Și zi de zi se înmulțește și se primește această comoară strălucitoare.” În vacanțele de la Crăciunel, Tavi colinda împrejurimile cu tatăl său, părintele Iosif. Mergeau la tîrguri de cereale și de animale, la cules fructe sau în viile de pe dealurile din jur. Preotul Iosif îi povestea istorii cumplite din timpul Revoluției de la 1848 și din timpul altor revolte ale românilor. Toate se așezau în sufletul copilului pentru mai tîrziu. Cu mama sa va învăța primele slove încă înainte de a merge la școală.

La 5 ani este înscris la Școala din Rășinari, obținînd la finalul clasei I calificativul general „foarte bine”. Impresii deosebite, răsrînte mai tîrziu în poezia **Dăscăluș**, se leagă de amintirea învățătorului Moise Frățilă, intelectual inimos și un patriot de excepție. La vîrsta de 9 ani absolvă Școala din Rășinari, urmînd să treacă prin „școlile cele înalte” de la oraș. Este înscris la Liceul unguresc din Sibiu. Copilul simte fiorul „dezdăcinării”, al ruperii de familie, al abandonării cuibului cald în care trăise protejat și în siguranță. Universul cu care era

obișnuit dispărea rapid și sufletul delicat al copilului deschidea porțile cunoașterii pentru alte imagini și alte lumi. „Din întunericul satelor oropsite porneau agale căruțe cu cai care duceau la Sibiu cîte un vîlstar de popă, de dăscăli ori de țăran mai răsărit să învețe carte înaltă, să se facă domn, adică tot popă sau dăscăli.” Anii de liceu din Sibiu coincid și cu transformarea copilului în adolescent. Maturizîndu-se mai rapid decît alți copii, Octavian Goga va recepta profund evenimentele istorice ale timpului. Continuînd studiile la Liceul românesc din Brașov și existînd aici cercuri de literatură, societăți literare, tînarul intelectual se înscrie cu toată convingerea.

Devine un personaj cunoscut în liceu prin lucrările pe care le prezintă în cadrul Societății de lectură cît și prin dezbaterile la care lua parte activ. Profesorii de istorie, literatură, latină îi vor forma gustul și preferințele pentru artă, cultură. Așa începe să se afirme poetul neamului, poetul „pătimirii noastre”.

Păstrînd lumea satului ca sursă de inspirație, Goga va folosi în poeziile sale un ton solemn, cu un limbaj ce amintește de cel întîlnit în cărțile bisericești. În 1900 devine student la Budapesta, locul unde au fost și alți iluștri cărturari români, printre care Alexandru Roman, Iosif Vulcan, Iosif Blaga, George Murnu, Traian Vuia, Ilarie Chendi, Vasile Goldiș, Ion Agârbiceanu. Tot aici se întîlnește și Nicolae Iorga cu studentimea română. A fost perioada cea mai fertilă în lecturi, cînd are ocazia să facă lecturi metodice, să se apropie de marile opere ale culturii universale. În 1903 a promovat examenul fundamental de profesor secundar de istorie, limba latină și filozofie. În toamna anului 1904 va pleca la Berlin, urmînd drumul cărturarilor acelor timpuri. Audiază cursuri diferite, interesat de călătorii, de vizitarea unor locuri cu trecut istoric sau cultural, impresionat de marile orașe din Italia: Milano, Bologna, Florența dar și de burgurile germane.

Moartea tatălui în 1905 îi va schimba radical cursul vieții și cu toate că e foarte tînăr își asumă datoria morală de a-și întreține familia.

Viața sa plină de încercări dramatice va sta de acum sub semnul celor două pasiuni: literatura și politica, prima – literatură – dominantă pentru prima parte a vieții, și a doua – politica – dominantă pentru a doua parte a vieții.

Elena Munteanu

Octavian Goga

Doina

O doină plînge sus pe culme,
Din fluier unde limpezi cad,
Și legănate lin s-afundă
În pacea codrilor de brad...

Cîntare, meșteră cîntare,
Te stingi acum încet-încet,
Și-adormi pierdută-n tremurarea
Oftării blînde din brădet...

Mi-ai picurat un strop în suflet
Din taina vremii de demult,
Și plînsul veacurilor duse
Mă înfloară cînd te-ascult...

Cum te-ai topit acum în noapte,
Eu stau cu inima la sfîț:
În care brad, de care creangă
Plînsorea ta s-a aninat?...

Și cît vei mai trăi acolo,
Tu, soră pururea cu noi,
Cînd va fi mort de mult ciobanul,
Și moartă turma lui de oi?...

Tîrziu odată cine știe? –
Trecînd pe-aici un călător,
Te va culege dintr-o floare,
De dup-o aripă de nor...

Te-a coborî în largul văii,
Și-o lume te va asculta,
Și-o lume-ntreagă va începe
Să plîngă cu durerea ta...

Așteptare

Sat din margine de codru,
Revărsat sfîș în vale,
Tot mai jalnic cade-amurgul
Peste strașinile tale!
Frunza plopilor pe plaiuri,
Ochii stelelor pe creste,
Roua firelor de iarbă
Plîng duioasa ta poveste.

Ursitoare rele scris-au
Toți voinicii să te lasă,
Și-au orînduit să fie
Un pribeag din orice casă.
Azi, de cîntece și glume
Toată vatra ta-i orfană,
Și-i atît prisos de jale
În îngusta ta poiană.

Unde-i astăzi cîntărețul
Glasul codrilor s-asculte,
Cetluind pe patru strune
Taina zvonurilor multe?
Și, pribegitori, azi, unde-s
Ochii văzători-a-toate,
Să îmbrățișeze-ntreagă
Vraja firii fermecate?

În zadar de sus azi luna
Chipu-și împletește-n apă,
Ale firii înțelesuri
Minte nu-i să le priceapă.
Și-n zadar răsare soare,
Brîul bolții să-ntretaie,
N-are suflet, azi, tovarăș
În cărarea-i de văpaie.

Mor azi cîntecele-n pragul
Noptilor la șezătoare,
Și de feți-frumoși uitată,
Mîndra Cosînzeană moare.
Azi voinici cu zmei-n luptă
Zarea nu mai înspăimîntă,
Și pe pajiștea-nflorită
Nici un cîntăreț nu cîntă.

Tot mai ostenită-i doina
Fluierului de la munte,
Tot mai părăsite-s astăzi
bieteale piscuri cărunte.
Doar arare, cîteodată,
Vreun rătăcitor, departe,
Satului pierdut în umbră
Mai trimite-i cîte-o carte.

Salba de căsuțe albe
Se-nsein-atunci deodată,
La podmol, în fapt de seară,
Toată lumea-i adunată,
Și, prin ochelarii umezi,
Spune popa din scrisoare,
Pîn' ce luminează luna
Fruntea celor arși de soare.

Programul
MTV1Az MTV
műsora

Május 18. hétfő

5.30 Gazdatévé 5.50 Nap-kelte 9.35 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.05 Szemlátomást 10.35 Mesterművek 10.50 Arc nélkül, avagy egy különös emberrablás története (ol. sor.) 12.00 Déli harangszó, időjárás 13.00 Vasárnapi muzsika hétközben 14.00 Patrin – Üzenet – Vorba 14.25 Domovina 15.00 Trópusi hőség (kanadai-mexikói sor.) 16.00 Janó és Bibice 16.30 A szerelem jogán (brazil sor.) 17.00 Délutáni rendelés 17.15 Körzeti magazinok 17.45 Közzétett híradók 17.55 Gyurmaország 18.00 „Engedjétek hozzám!” 18.10 Mixishow 18.35 A pampák királya (brazil sor.) 19.30 Híradó 20.00 Az árnyékember (ném. sor.) 21.00 Örökös tagság. Kincses Veronika 22.10 Hírek 22.15 Aktuális 22.40 Kenő 22.45 Háló 23.15 Egyenesen a szívbe (olasz film) 1.00 Hírek.

Május 19. kedd

5.30 Gazdatévé 5.50 Nap-kelte 8.05 Érettségi '98 9.35 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.05 Anno (ism.) 10.30 A borostyánkő útja 11.00 Walt Disney bemutatja (ism.) 12.00 Déli harangszó 13.00 Bécsi melódiák 14.00 Papírbarabák (am. film) 15.35 Mi van a levegőben? 16.00 Eszterlanc 16.30 A szerelem jogán (brazil sor.) 17.00 Láz-mérő 17.15 Ki marad a végén? 17.40 Életjel 17.45 Körzeti híradók 18.00 Katolikus krónika 18.20 Mirr-Murr (sor., ism.) 18.35 A pampák királya (brazil sor.) 19.30 Híradó 20.00 Nostromo (angol sor.) 21.00 Kriminális 21.30 Telemázi 22.00 Hírek 22.05 Választási tudósítások 22.15 Aktuális 22.40 Kenő 22.45 MM 22.50 MTV IX. Nemzetközi Karmesterverseny 23.50 Hírek 23.55 Telesport.

Május 20. szerda

5.30 Gazdatévé 5.50 Nap-kelte 9.35 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.10 Lyukasóra (ism.) 11.00 Derrick (német sor.) 12.00 Déli harangszó 13.00 Népzenei összeállítás 14.00 Srpski Ekran 14.25 Ecranul nostru 14.50 Hrvatska kronika 15.25 A mindent megváltoztató masina (lengyel sor.) 16.00 Zöld kalap 16.30 A szerelem jogán (brazil sor.) 17.00 Civil kurázi 17.15 Körzeti magazinok 17.45 Körzeti híradók 18.00 Kiturgia és művészet 18.20 A jóságos fogtündér egerek (angol sorozat, ism.) 18.35 A pampák királya (brazil sor.) 19.30 Híradó 20.00 Mr. Bean, a nyári mikulás (angol burleszkfilm) 20.30 Real Madrid–Juventus Bajnokok Ligája labdarúgó-mérkőzés döntő 22.35 Hírek 22.40 Kenő 22.45 MTV IX. Nemzetközi Karmesterverseny 23.45 Telesport 0.15 Hírek.

Május 21. csütörtök

5.30 Gazdatévé 5.50 Nap-kelte 9.35 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.05 Helló, világ! (ism.) 10.50 Civil kurázi (ism.) 11.10 Frankenberg-kastély (német sorozat, ism.) 12.00 Déli harangszó 14.00 Együtt – Velünk élő kisebbségek 14.50 Unser Bildschier 15.15 ... ez is Magyarország! 15.30 Csillághullás (cseh sor.) 16.00 Jövő-Menő 16.30 A szerelem jogán (brazil sor.) 17.00 Gyorssegély 17.10 Csellenegők 17.15 Operettől operettre 17.40 Euro-percek 17.45 Körzeti híradók 18.00 Az utódok reménye 18.20 A kocásfüllű nyúl (sorozat, ism.) 18.35 A pampák királya (brazil sor.) 19.30 Híradó 20.00 Szomszédok (magyar sor.) 20.35 Csodafoci 21.00 Stúdió '98 21.35 Bohózatalbum 22.00 Hírek 22.05 Választási tudósítások 22.15 Aktuális 22.40 Kenő 22.45 Világkép 23.10 MM 23.15 MTV IX. Nemzetközi Karmesterverseny 0.15 Telesport 1.15 Hírek.

Május 22. péntek

5.30 Gazdatévé 5.50 Nap-kelte 9.35 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.05 Gyöngyök (ism.) 10.35 Szomszédok (ism.) 11.10 Savannah (amerikai sorozat) 12.00 Déli harangszó 13.00 Az „örökzöld-örökzöldek” 14.00 A hasznosleők (angol sor.) 14.35 A mi Charlie-nk (német sor.) 15.25 A Terra misszió (német sor.) 15.55 Teleszák 16.05 Kisokos 16.30 Úrgammák (sci-fi sorozat) 17.00 Évgűrök 17.30 Téka 17.40 Körzeti híradók 18.00 Ablak 19.00 Familia Kft. 19.30 Híradó 19.50 Választási tudósítások 20.00 Savannah (amerikai sor., ism.) 20.45 Csodafoci 21.00 Ötszemközt 21.45 Exkluzív 22.05 Hírek 22.10 Aktuális 22.35 Kenő 22.40 MTV IX. Nemzetközi Karmesterverseny 0.20 Hírek.

Május 23. szombat

5.50 Nap-kelte 8.00 Jó reggelt adj, Istenem! 8.10 Ficánkoló (ism.) 8.15 Rajzfilmszárók parádéja 9.15 Gyalogbeka (sor., ism.) 9.40 Emberek... 10.05 Szókimondó 11.05 Szenvedélyek (olasz sor., ism.) 11.55 Szerelmek Saint-Tropez-ban (francia sor.) 12.45 Energiaabécé 12.55 Forma-1. Monocóci Nagydíj 14.10 Felhívások... a nézők telefonjaira 14.20 Zöldposta 14.50 Félhívás táncra 16.25 A műzsa csókja „Léda” Ady Endre szerelme, Brüll Adél 16.55 Az én Petőfim! 17.00 Manóver 17.30 Zóna 17.55 Minden, ami zene 17.55 Jelfák 18.00 A varázslat birodalma. Szigetek az Adrián 18.15 Árnnyak az éjszakában (angol kisfilm) 19.05 Lottóshow 19.30 Híradó 20.00 Sandra hercegnő (francia sor.) 20.50 Csodafoci 21.05 Eper és vér (am. film) 22.50 MTV IX. Nemzetközi Karmesterverseny (döntő).

Május 24. vasárnap

7.00 Számítógép-jogosítvány 7.25 „Igy szól az Úr!” 7.30 Választás '98 7.40 Ficánkoló (ism.) 7.35 Bocsoda 8.10 2 x 7 8.30 Zenegér-dal 8.35 Rajzfilmszárók parádéja 9.30 Delta 2000 10.00 Választás '98 10.10 Tévémagiszter (közművelődési hetilap) 11.05 Püder 11.35 Puskás Sándor nótafelvételeiből 12.00 Déli harangszó 12.05 Választás '98 12.15 Szerencsepercek – 21-es show 12.40 Mércs 13.15 Hazanéző 13.55 Választás '98 14.00 Örömhír 14.25 Forma-1 16.30 Választás '98 16.45 Walt Disney bemutatja 17.50 Választás '98 18.00 Helló, Magyarország! (turisztikai magazin) 18.45 Minden, ami zene 18.55 Választás '98 23.30 Tonik.

Programul
TV2A TV2
műsora

6.00 Hét x hét 6.25 Jelkép-kalendárium 6.30 Jó reggelt, Magyarország! 6.39 Faluvilág 7.07 Középpont 7.15 Pénzvilág 7.37 Sport 8.31 TV2 doktor 9.00 Dél előtt a TV2-vel 10.25 Magnum (am. sor., ism.) 11.15 Tudományos magazin 11.40 Mindent vagy semmit! (ism.) 12.00 Stádium 12.15 Szerencsekerék (ism.) 12.40 Egy kórház magánélete (ism.) 13.30 Csupa-csupa élet (ism.) 13.55 Sulisok(k) 14.25 Kölyökszínpad 14.55 Igazi szellemirtók 15.25 80 nap alatt a Föld körül Willy Fogg-gal 15.50 Parke Lewis sohasem veszít! (am. sor.) 16.15 A következő áldozat (brazil sorozat) 17.10 Csupa-csupa élet (ném. sor.) 17.40 Baywatch (am. sor.) 18.25 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 19.55 Kórház a pálmák alatt (ném. sor.) 21.35 Mindent vagy semmit! 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.00 Cagney és Lacey (am. sor.) 24.00 Stádium 0.15 Hajnaltól napestig 0.40 Tények 1.05 Közvetlen ajánlat.

6.00 Egértőgő 6.25 Jelkép-kalendárium 6.30 Jó reggelt, Magyarország! 6.39 Faluvilág 7.07 Középpont 7.15 Pénzvilág 7.37 Sport 8.31 TV2 doktor 9.00 Dél előtt a TV2-vel 10.25 Magnum (am. sor., ism.) 11.15 Segíts magadon! 11.40 Mindent vagy semmit! (ism.) 12.00 Stádium 12.15 Szerencsekerék (ism.) 12.40 Egy kórház magánélete (am. sor., ism.) 13.30 Csupa-csupa élet (ism.) 13.55 Kik 14.25 Kölyökszínpad 14.55 Dávid, a törpe (sp. rajzfilm) 15.25 80 nap a Föld körül Willy Fogg-gal 15.50 Parke Lewis sohasem veszít! (am. sor.) 16.15 A következő áldozat (brazil sor.) 17.10 Csupa-csupa élet (német sor.) 17.40 Baywatch (am. sor.) 18.25 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 19.55 TV a város szélén 20.45 JAG – Becsületbeli ügyek (am. sor.) 21.35 Mident vagy semmit! 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.00 Szeper csapat (am. sor.) 24.00 Stádium 0.15 Hajnaltól napestig 0.40 Tények 1.05 Közvetlen ajánlat.

6.00 Nótaszó 6.25 Jelkép-kalendárium 6.30 Jó reggel, Magyarország! 6.39 Faluvilág 7.07 Középpont 7.15 Pénzvilág 7.37 Sport 8.31 TV2 doktor 9.00 Dél előtt a TV2-vel 10.25 Magnum (am. sor., ism.) 11.15 Gyökereink 11.40 Mindent vagy semmit! (ism.) 12.00 Stádium 12.15 Szerencsekerék (ism.) 12.40 Egy kórház magánélete (ism.) 13.30 Csupa-csupa élet (ism.) 13.55 Titokzatos természet 14.25 Kölyökszínpad 14.55 Dávid (rajzfilm) 15.25 80 nap a Föld körül (sp. amin. sor.) 15.50 Parker Lewis sohasem veszít! (am. sor.) 16.15 A következő áldozat (brazil sor.) 17.10 Csupa-csupa élet (ném. sor.) 17.40 Baywatch (am. sor.) 18.25 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 19.55 Ki ne mond! (szor. vetélkedő) 20.45 A hegyi doktor. (ném. sor.) 21.35 Mindent vagy semmit! 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.00 Zsarublu (am. sor.) 24.00 Stádium 0.15 Hajnaltól napestig 0.40 Tények 1.05 Közvetlen ajánlat.

6.00 Gyökereink 6.25 Jelkép-kalendárium 6.30 Jó reggelt, Magyarország! 6.39 Faluvilág 7.07 Középpont 7.15 Pénzvilág 7.37 Sport 8.31 TV2 doktor 9.00 Dél előtt a TV2-vel 10.25 Magnum (ism.) 11.15 Follow me 11.40 Mindent vagy semmit! (ism.) 12.00 Stádium 12.15 Szerencsekerék (ism.) 12.40 Egy kórház magánélete (ism.) 13.30 Csupa-csupa élet (ism.) 13.55 Színkép 14.25 Kölyökszínpad 14.55 Dávid, a törpe (rajzf. s.) 15.25 80 nap a Föld körül (sor.) 15.50 Parker Lewis sohasem veszít! (am. sor.) 16.15 A következő áldozat (brazil sor.) 17.10 Csupa-csupa élet (német sor.) 17.40 Baywatch (am. sor.) 18.25 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 19.55 Forró nyomon 20.45 Rex felügyelő (német-osztrák sor.) 21.35 Mindent vagy semmit! 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.00 Remington Steele (am. sor.) 24.00 Stádium 0.15 Hajnaltól napestig 0.40 Tények 1.05 Közvetlen ajánlat.

6.00 Top 10 10.6 6.25 Jelkép-kalendárium 6.30 Jó reggelt, Magyarország! 6.39 Faluvilág 7.07 Középpont 7.15 Pénzvilág 7.37 Sport 8.31 TV2 doktor 9.00 Dél előtt a TV2-vel 10.25 Magnum (ism.) 11.15 Foci-vb-k története 11.40 Mindent vagy semmit! 12.00 Stádium 12.15 Szerencsekerék 12.40 Egy kórház magánélete 13.30 Csupa-csupa élet (ism.) 13.55 Lacikonya 14.25 Megdumáljuk 14.55 Dávid, a törpe (sor.) 15.25 80 nap a Föld körül (sor.) 15.50 Parker Lewis sohasem veszít! (am. sor.) 16.15 A következő áldozat (brazil sor.) 17.10 Csupa-csupa élet (ném. sor.) 17.40 Baywatch (am. sor.) 18.25 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 19.55 Kifutó 21.35 Mident vagy semmit! 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.00 Pén-tek 13.: Borzalom New Yorkban (am. horror) 0.30 Sportszenzációk 1.00 Stádium 1.15 Hajnaltól napestig 1.50 Tények 2.15 Közvetlen ajánlat.

6.30 Könyvek könyve 6.55 Homokvár csak gyerekeknek! 6.55 Pizsamás banánok 7.27 Pufóká 7.55 Sandokan 8.38 Kutya-világ (rajzfilmek) 9.00 Parker Lewis sohasem veszít! (am. sor., ism.) 10.55 Top 10 11.25 Állatolimpia (rajzfilm) 12.50 Hét x hét (kulturális magazin) 13.15 Fő az étel! 13.20 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 14.40 Elbűvölő szélhámos (francia film) 16.20 Titokzatos természet 16.50 Azok a szép napok... (könnyűzenei vetélkedő) 18.30 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.30 Szerelmek első látásra 19.55 Delta kommandó (amerikai akciófilm) 22.20 Vak végzet (amerikai akciófilm) 0.10 Érzéki bűnök (amerikai erotikus film) 1.40 Közvetlen ajánlat.

6.30 Könyvek könyve 6.55 Homokvár csak gyerekeknek! 7.35 Suta úr és Mindig Késik Kisasszony 8.01 Cápai és Cápai 8.38 Igazi szellemirtók 9.00 Nicholas Nickleby (rajzfilm) 10.30 Mozivarázs 11.00 A foci-vb-k története 11.30 Hűség az Isten 12.00 Nótaszó 12.55 A következő áldozat (brazil sor., ism.) 14.45 Kifutó (ism.) 16.15 Szeper csapat (am. sor.) 17.05 Választás '98 17.10 Az Űrközpont (am. sor.) 18.00 Szerencsekerék 19.30 Szerelmek első látásra 19.00 Választás '98 20.00 Jól áll neki a halál (amerikai vígjáték) 22.00 Választás '98 23.00 Gó! Gó! Gó! 23.35 Színkép 0.05 Házasság-szedelgő (magyar vígjáték) 1.30 Hűség az Isten (ism.) 2.00 Közvetlen ajánlat.

Programul
RTL KlubRTL Klub
műsora

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub (rajzfilmsorozatok, ism.) 11.30 Az első csók (fr. sor., ism.) 12.00 Kung-fu (am. sor., ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sor.) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.00 Az első csók (fr. sor.) 16.30 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.30 100-ból egy (játék) 17.55 Meri vagy nem meri? 18.00 Kung-fu (am. sor.) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 Most jövök a falvédőről (am. vígjáték) 21.50 Vészhelyzet (am. sorozat) 22.45 Hírek 23.00 RTL Sport Klub 24.00 Dóra mozija (ism.) 0.30 Fókusz (ism.).

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub (rajzfilmsorozatok, ism.) 11.30 Az első csók (fr. sor., ism.) 12.00 Kung-fu (am. sor., ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sor.) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.00 Az első csók (francia filmsor.) 16.30 A farm, ahol élünk (am. filmsorozat) 17.30 100-ból egy 17.55 Meri vagy nem meri? 18.00 Kung-fu (am. sorozat) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 A négy Lazzarini lány (olasz film) 21.50 MMM 22.50 Hírek 23.05 Most jövök a falvédőről (am. vígj., ism.) 0.50 Fókusz (ism.).

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub (rajzfilmsorozat, ism.) 11.30 Az első csók (fr. sor., ism.) 12.00 Kung-fu (am. sorozat, ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sorozat) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.00 Az első csók (francia sorozat) 16.30 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.30 100-ból egy 17.55 Meri vagy nem meri? 18.00 Kung-fu (am. sor.) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 Cobra 11 (német film) 20.55 Brooklyn South (am. sor.) 21.50 Hírek 22.05 Kész átvérés (ism.) 22.35 Kanapé New Yorkban (fr. vígjáték, ism.) 0.25 Fókusz (ism.).

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub (rajzfilmsorozatok, ism.) 11.30 Az első csók (fr. sor., ism.) 12.00 Kung-fu (am. sorozat, ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sor.) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.00 Az első csók (fr. sorozat) 16.30 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.30 100-ból egy 17.55 Meri vagy nem meri? 18.00 Kung-fu (am. filmsorozat) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 BUGS – A cég hullámhosszán (am. sor.) 21.00 Elveszett fiatalság (francia film) 22.45 Hírek 23.00 Megdöbbentő világ (riporterek klubja) 24.00 MMM (ism.) 1.00 Fókusz (ism.).

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub (rajzfilmsorozatok, ism.) 11.30 Az első csók (fr. sorozat, ism.) 12.00 Kung-fu (am. sorozat, ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sor., ism.) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.00 Az első csók (fr. filmsorozat) 16.30 A farm, ahol élünk (am. filmsorozat) 17.30 100-ból egy 17.55 Meri vagy nem meri? 18.00 Kung-fu (am. filmsorozat) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 Apacashow (amerikai vígjáték) 21.45 Életvesztélyben 22.45 Hírek 23.00 RTL Night Klub 0.45 Fókusz (ism.).

7.00 Kölyökklub 11.00 Bibliai történetek 11.30 Szezá, táruji (ifjúsági oktatósorozat) 12.00 Felfedező úton a Robinson családd (amerikai sorozat) 12.30 Mágusok (ausztrál-lengyel sorozat) 13.00 Hírek 13.15 Csőre töltve 14.15 Bravo Tv (ifjúsági magazin) 15.55 Karosszék (magyar film) 17.25 Kedvenc (kisállatartók magazinja) 18.00 ZenÉsz 18.30 Fókusz plusz 19.00 Híradó 19.30 Kész átvérés (kandi kamera) 20.00 A bohóc (német krimi) 21.45 Gyilkosság indíték nélkül (amerikai krimi) 23.25 Hírek 23.40 Apacashow (amerikai vígjáték, ism.).

7.00 Kölyökklub 11.00 Felfedező úton a Robinson család (amerikai filmsorozat) 11.30 Sweet Valley (ameikai sorozat) 11.55 A Dunánál... (nemzetiségi magazin) 12.25 Fókusz plusz (ism.) 10.55 Hírek 13.10 Yellowstone Park (dokumentumfilm) 14.10 Bunyó karácsonyig (ol. western) 15.55 Így készült: Boogie nights (am. werkfilm) 16.00 RTL Klub Roadshow 16.15 Angyal érintés (amerikai sorozat) 17.05 Hetedik mennyország (amerikai sorozat) 18.00 ZenÉsz 18.30 Dóra mozija 19.00 Híradó 19.30 Csúf! (szórakoztató műsor) 20.00 A négy Lazzarini lány (olasz sor.) 21.50 Pusszantlak, drágám! (amerikai sorozat) 22.25 Gyilkos sorok (angol sorozat) 23.20 Hírek 23.35 Országház (heti magazin) 0.05 Életvesztélyben (ism.).

Programul
TV RomâniaA Román
TV műsora

11.00 TVR Info 11.05 Universul cunoașterii (R) 12.00 Confluente (R) 13.00 TVR Info 13.10 Serial (R). Perlea Neagră 14.00 Opera Mundi (R) 14.30 Memoria exilului românesc (R) 15.00 Emisiunea în limba maghiară 16.35 Serial. Katts și cîinele 17.00 Scena 17.30 Interactiv tele-joc 18.00 Serial. Sunset Beach 18.50 Agenda Muzelor 18.55 Doar o vorbă „săt-i” mai spun! 19.00 Jurnal 20.00 Serial. Echipa de intervenție 20.55 Serial. Nimic sfînt 21.45 Jurnalul de noapte 22.00 Dosarele Istoriei 23.00 Serial. Canary Wharf 23.25 Infilnre de la miezul nopții.

5.00 România ora 5 fix! 7.30 Desene animate 8.00 TVR Cluj-Napoca 9.00 TVR Info 9.05 TVR Iași 10.00 TVR Timișoara 11.00 TVR Info 11.05 Credo (R) 12.00 Serial (R). Ultimele știri 13.00 TVR Info 13.10 Ferestre spre lume 13.45 Țara între două oceane: Costa Rica 14.00 Emisiune pentru persoane cu handicap 14.30 Ecoturism 15.00 Emisiuni în limba maghiară 16.00 TVR Info 16.10 Desene animate 16.35 Serial. Katts și cîinele 17.00 În flagrant 17.30 Interactiv tele-joc 18.00 Serial. Sunset Beach 18.50 Agenda Muzelor 18.55 Doar o vorbă „săt-i” mai spun! 19.00 Jurnal 20.00 Telecinemateca. Păstrăvul 21.45 Jurnalul de noapte 22.00 Avocatul poporului 23.00 Serial. Canary Wharf 23.35 Studioul șlagărelor.

5.00 România ora 5 fix! 7.30 Desene animate 8.00 TVR Cluj-Napoca 9.00 TVR Info 9.05 TVR Iași 10.00 TVR Timișoara 11.00 TVR Info 11.05 Sensul tranziției (R). Credit 12.00 Serial (R). Ultimele știri 13.00 TRV Info 13.10 Serial (R). Perla Neagră 14.00 Tradiții 14.30 Pro Patria 15.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 TVR Info 16.10 Desene animate 16.35 Serial. Katts și cîinele 17.00 Medicina pentru toți 17.30 Interactiv tele-joc 18.00 Serial. Sunset Beach 18.50 Agenda Muzelor 18.55 Doar o vorbă „săt-i” mai spun! 19.00 Jurnal 20.00 Impact 20.30 Fotbal. Real Madrid–Juventus Torino în finala Ligii Campionilor 22.30 Cultura în lume 23.00 Serial. Canary Wharf 23.25 La hanul cu melodii.

5.00 România ora 5 fix! 7.30 Desene animate 8.00 TVR Cluj-Napoca 9.00 TVR Info 9.05 TVR Iași 10.00 TVR Timișoara 11.00 TVR Info 11.05 Pentru dv., doamnă! (R) 12.00 Serial (R). Ultimele știri 13.00 TVR Info 13.10 Serial (R). Perla Neagră 14.00 Dialog 14.30 Eclesiast '98 15.00 Conviețuiri 16.00 TVR Info 16.10 Desene animate 16.35 Serial. Katts și cîinele 17.00 Timpul Europei 17.30 Interactiv tele-joc 18.00 Serial. Sunset Beach 18.45 Rezultatele tragerilor Super Loto 5/40 și Expres 18.50 Agenda Muzelor 18.55 Doar o vorbă „săt-i” mai spun 19.00 Jurnal 20.00 Serial. Dr. Quinn 21.15 La volan. Informații rutiere 21.05 Cu ochii n 4 21.45 Jurnalul de noapte 22.00 Dintre sute de catarge... 23.00 Bank-Note 23.30 Serial. Canary Wharf 23.55 Magazin muzical-umoristic.

5.00 România ora 5 fix! 7.30 Desene animate 8.00 TVR Cluj-Napoca 9.00 TVR Info 9.05 TVR Iași 10.00 TVR Timișoara 11.00 TVR Info 11.05 Arhive românești (R) 11.30 Conviețuiri 12.00 Serial (R). Ultimele știri 13.00 TVR Info 13.10 Serial (R). Perla neagră 14.00 De la lume adunate ... 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 TVR Info 16.10 Mapamond 16.35 Serial. Katts și cîinele 17.00 Desene animate 18.00 Serial. Sunset Beach 18.45 Agenda Muzelor 18.55 Doar o vorbă „săt-i” mai spun 19.00 Jurnal 20.00 Film. Lady Chatterley 21.45 Jurnalul de noapte 22.00 Divertisment 23.00 Cinematograful de noapte. Misiune în Manila.

6.00 Bună dimineața de la ... Timișoara și de la București! 7.30 Alfa și Omega 8.00 TVR Info 8.05 Șapte note fermecate 9.05 Serial. Viața ca în viață 9.50 Film. Singuraticul Tom 11.30 Ordinea publică 12.00 A doua alfabetizare 12.30 Ecranul 13.00 Info Magazin 13.30 Video-Magazin 15.50 Documentar istoric 16.40 Serial. Justiție militară 17.30 Serial. Hollyoaks 17.55 Telesciclopedia 18.40 Săptămîna sportivă 18.55 Doar o vorbă „săt-i” mai spun 19.00 Jurnal 19.35 Serial. Vizitatorul 20.30 Cum vă place... 21.25 TVR Info 21.30 Filmele secolului – Colecția Warner. Mata Hari 23.00 Arena AS.

6.00 Bună dimineața de la București! 7.30 Lumină din lumină 8.00 TVR Info 8.05 Desene animate 8.30 Serial. Fețița cu pistolul 9.00 Ala-Bala, Portocala! 9.45 Biserica satului 10.00 Viața satului 12.00 Tabea folcloric 13.00 Info Magazin 13.30 Turnul Babel 15.20 Desene animate 15.50 Serial de călătorii 16.40 Serial Sf. Star Trek 17.30 Serial. Hollyoaks 17.55 Robingo 18.40 Documentar sportivă 18.55 Doar o vorbă „săt-i” mai spun 19.00 Jurnal 19.30 7 zile în România 20.00 Film. Victima avea un chip 21.30 TVR Info 21.35 Serial. D-na King, agent secret 22.20 Pop Show Nocturn 23.30 Fotbal mondial 1998.

Luni, 18 mai

Marți, 19 mai

Miercuri, 20 mai

Joi, 21 mai

Vineri, 22 mai

Sâmbătă, 23 mai

Duminică, 24 mai

Ce le trece unora prin minte?!

□ La Clifford, Oklahoma, se desfășoară anual un concurs al bărbatilor puternici, recrutați dintre pădurari. Cu acest prilej, o probă aparent banală – skandenberg – a devenit celebră prin prestația lui John Hillmont și Jeff Saukino. Durata confruntării lor a fost de șapte zile! După câte o repriză de 12–15 minute, rămasă fără învingător, ei reluau lupta brațelor vînjoase după ce se ospătau epicurean. În total, acest skandenberg de pomină a durat 58 de ore și 15 minute, laureatul fiind Jeff Saukino.

□ La proba „cine se bărbiereste cel mai repede cu o secure”, David Oliver Wright a realizat timpul de 58 de secunde. Condiția concursului este ca învingătorul să nu aibă, în final, nici o cicatrice. Zicala „gros de obraz” e inoperantă pentru Wright.

□ Roxana DeWilde a fost cea mai rapidă cățătoare într-un copac de 45 de metri înălțime. Nevastă de pădurar și păduriță ea însăși, Roxana a urcat ca un jder, fiind cronometrată în 11 minute și 25 de secunde. Unii au spus că numai temperamentul soțului a ajutat-o să se antreneze ... Vorbe!

FIDELITATE – INFIDELITATE

Cine a spus?

Pentru fiecare din citatele de mai jos, extrase din literatura universală, se propun trei autori posibili, cititorii fiind invitați să descopere autorul adevărat.

1. Căsătoria... e cea mai mare dintre minciuni.

A. Camus B. Hemingway C. Tolstoi

2. Un bărbat ori nu e de ajuns pentru o femeie, ori este mult prea.

A. Balzac B. Foucault C. Chardonne

3. Femeile libere nu sînt femei.

A. Arletty B. Duras C. Colette

4. Pretutindeni, dragostea e ceva simplu, dar căsătoria!...

A. Apollinaire B. Claudel C. Kierkegaard

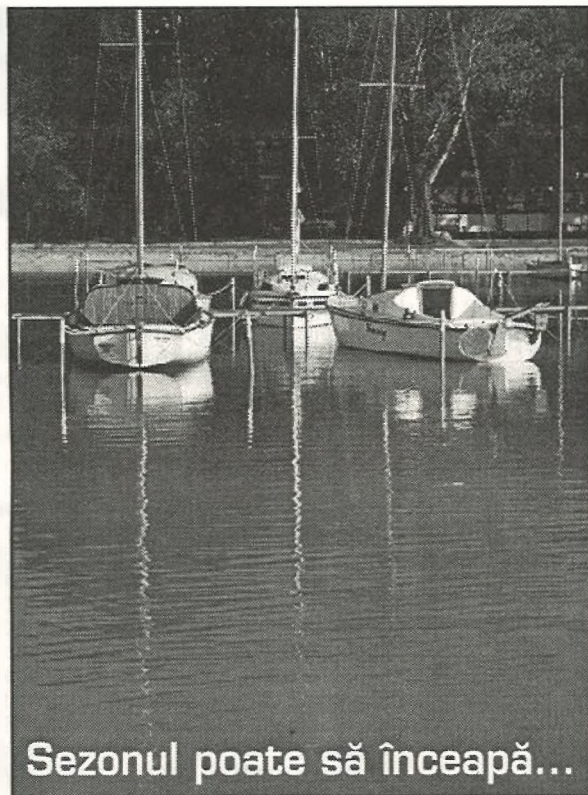
5. Toată plăcerea dragostei este în schimbare.

A. Molière B. M-me de Stael C. La Fontaine

6. Femeile fidele sînt toate la fel: nu se gîndesc decît la fidelitatea lor și niciodată la soț.

A. Beaumarchais B. Giraudoux C. Cehov

1. C; 2. C; 3. C; 4. B; 5. A; 6. B;
Soluția testului

Sezonul poate să înceapă...

MOZAIC

○ Dintre necuvîntătoarele care reușesc sărituri la înălțime, campionul absolut este puricile care poate realiza salturi care măsoară de 100 de ori înălțimea sa.

○ În China antică femeilor le era interzis să-și dezvelească trupul în fața unui doctor. De aceea, cele care își puteau permite luxul unui medic aveau o „păpușă a durerii” pe care însemnau locul suferinței. Un trimis special o aducea doctorului, care, la rîndul său, trimitea rețeta.

○ Din peste 700 de soiuri și varietăți de trandafiri cunoscute în prezent, numai 30 sînt mirositoare și numai trei conțin destul ulei pentru extragerea parfumului.

○ În vechea Galie există în fiecare an la Lungdunum (actualul Lyon) un concurs de elocință. Cei care se situau pe ultimele locuri erau obligați să șteargă cu limba discursurile de pe tăblițele cerate.

○ Ca mijloc de tratament, nămolul este cunoscut de circa 2000 de ani. În lucrările lor, Plinius și Dioscoride recomandau nămolul pentru tratarea reumatismului.

Rezultate din campionatul de fotbal al Ungariei

Divizia III (NB III)
Kunszentmárton-Gyula 0-2

Seria I. a jud. Bichiș
Micherechi-Csabacsüd 1-0
Bătania-Mezőkövácsháza 3-1
Aletea-Doboz 2-4

**Dacă doriți să ne sunați...
...vă stăm la dispoziție!**

**LA TELEFON: 66/361-789,
66/463-152
TELEFAX: 66/463-152**

între orele 8–16

Anunțuri, reclamă, mică publicitate pot fi trimise și prin telefon și telefax la adresa redacției. Le vom publica în cel mai scurt timp, în mod gratuit.

Atenție, filателиști!
VÎNZARE – CUMPĂRARE
de mărci poștale, serii și colecții complete!
ESTIMARE – ATESTARE
de colecții și unicate!
Pe adresa:
EXKLUSIV-PHILATELIA Kft.
H-5700 GYULA
Tiborc u. 18.
Tel./fax: 463-341

Petreceți o seară plăcută la
RESTAURANTUL
„Tölgyfa”
din Gyula
MÎNCĂRURI ALESE, BĂUTURI
FINE, MUZICĂ!

DRAGI ELEVI, DRAGI SPORTIVI!

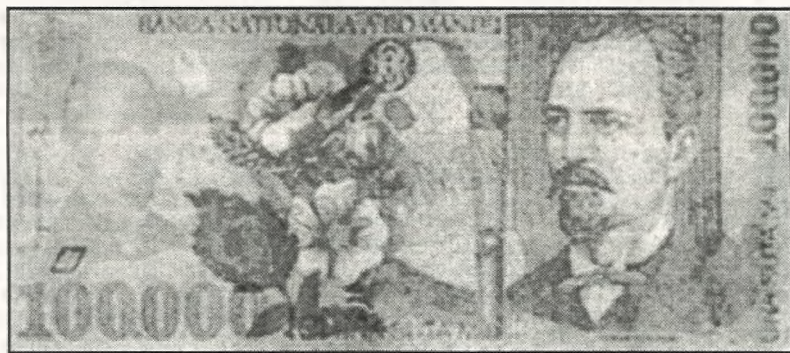
Administrația Permanentă a Taberelor Școlare din județul Arad vine în întâmpinarea voastră cu multe și variate oferte de petrecere a timpului liber în mod util și plăcut în taberele din:

MONEASA, DEZNA, CĂSOAIA, PĂULIȘ, SĂVÎRȘIN.

La fiecare sfîrșit de săptămîna, în orice anotimp, numai în MONEASA și SĂVÎRȘIN!

A.P.T.S. vă asigură locuri în bazele sale din întreaga țară în tot timpul anului.

Căutați-ne și nu veți regreta!
Telefon: 00 40 75-253703
Vă mulțumim că ne-ați ales.

De la 1 iunie 1998, noua bancnotă de 100.000 lei

Banca Națională a României a prezentat noua bancnotă cu valoare nominală de 100.000 lei. Noua bancnotă de 100.000 lei, cu dimensiunile de 160x73 mm (puțin mai mare decît cea de 50.000) va fi imprimată pe o hîrtie specială avînd culoarea dominantă roșie pe ambele părți. Pe față este reprodus lateral dreapta portretul picturii român Nicolae Grigorescu și, ca elemente grafice reprezentative guvernatorului BNR și casierului central. Pe spatele bancnotei se pot vedea, alături de însemnele clasice (cele două serii, sigla BNR, valoarea nominală), o casă țărănească și reproducerea tabloului „Rodica” de Nicolae Grigorescu. Aceste bancnote vor fi puse în circulație începînd cu data de 1 iunie 1998.

ÎN LIMBA MATERNĂ – emisiune regională în limba română

18 MAI, LUNI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.40 Program religios ecumenic – preluat de la radio „Vocea Evangheliei” din Oradea 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Interviu, reportaje, relatări actuale 11.50 Evenimente calendaristice 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

19 MAI, MARȚI (redactor: Adam Bauer)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.40 Evenimente calendaristice 10.50 Enciclopedia muzicală – serialul de muzică clasică al Elenei Muntean 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Repere din istoria românilor – serialul istoricului Eugen Glück 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

20 MAI, MIERCURI (redactor: Eva Iova)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.15 „Și ei au fost copii...” – rubrica Elenei Munteanu 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere

21 MAI, JOI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.00 Magazinul Vîrstnicilor 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Nota săptămîinii 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

22 MAI, VINERI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20 Românii din Voivodina – relatează Cornel Mata din Virșeț 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Revista presei „Foaia românească” 11.45 Noutăți la

Liceul Românesc din Gyula 11.50 Avangpremiera emisiunii „Ecranul nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

23 MAI, SÎMBĂTĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.35 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 15.00 „Party Time” – magazin de muzică ușoară 15.40 Recomandări culturale pentru weekend 15.58 Încheiere.

24 MAI, DUMINICĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.20 Retrospectiva săptămîinii (spicuiri din interviurile, reportajele difuzate în cursul săptămîinii) 15.20 Sinteza evenimentelor săptămîinii – program informativ preluat de la Radio Budapesta 15.55 Încheiere.

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lingă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.
Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Avangpremiera emisiunii Ecranului Nostru 16 mai 1998 (reluare)

Emisiunea „Ecranul Nostru” din această săptămîna relatează despre adunarea generală a Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria și despre ziua românească din Capitală, găzduită de Asociația Românilor din Budapesta, care a avut loc încă în luna aprilie. În continuare vă va prezenta starea lucrărilor de renovare întreprinse la Biserica Ortodoxă Română din Chitighaz. La 14 mai 1998 se împlinesc 30 de ani de la moartea poetului și regizorului Lucian Magdu. Această aniversare tristă va fi comemorată și de redacția românească a Televiziunii Maghiare.

FM 92,1 STEREO

RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

5.00–5.30 Actualități BBC 5.30–7.00 Bună dimineața 7.00–7.20 Știri locale 7.30–8.30 Muzică și meditații biblice 8.30–9.30 Predică 9.30–11.00 Lecturi biblice, știri, mesaje creștine și muzică 11.00–12.00 Divina armonie 12.00–13.00 Răspundem ascultătorilor 13.00–13.30 Actualități BBC 13.30–15.00 Lecturi biblice, meditații biblice, muzică 15.00–16.00 Știri, mesaje creștine, muzică 16.00–17.00 Știri, mesaje creștine, muzică 17.00–17.45 Actualități BBC 17.45–18.00 Anunțuri și reclame 18.00–18.45 Reluare: Predică 18.45–19.10 Emisiune pentru copii 19.10–19.30 Muzică 19.30–20.00 Cu brațele deschise 20.00–20.30 Actualități BBC 20.30–21.00 Cartea pe unde radio 21.00–22.00 Emisiune de viață spirituală 22.00–23.00 Predică 23.00–5.00 Nocturna R.V.E. (muzică, meditații biblice, mesaje creștine, lecturi biblice)

R.V.E. BUCUREȘTI

SW 49 m, zilnic 18.00–18.30

MW 1395 kHz, luni, marți 21.15–21.30

ORTODOXIA

Supliment al săptămânalului **Foia** românească

Anul I Nr. 5.

mai 1998

Pînă la Judecata de Apoi, starea sufletelor după despărțirea lor de trup nu este definitivă. De aceea, unii păcătoși pot să se mîntuiască și după moarte, ceea ce rezultă dintr-o simplă judecată a minții. Dar mîntuirea aceasta nu și-o pot obține prin meritele lor proprii, căci după moarte nimeni nu mai poate face nimic în ce privește mîntuirea. Aceasta rezultă limpede din Sf. Scriptură „*Mie mi se cade să fac, pînă este ziuă, lucrurile Celui Care M-a trimis pe Mine; căci vine noaptea cînd nimeni nu poate să lucreze.*” (Ioan, 9. 4).

Deci, numai o singură posibilitate există pentru obținerea mîntuirii de către cei morți, anume: rugăciunile celor vii pentru ei și mai ales jertfa euharistică adusă de Biserică spre iertarea păcatelor celor vii și celor morți.

Iar posibilitatea iertării păcatelor celor morți (cu excepția păcatelor contra Duhului Sfînt) rezultă din cuvintele Mîntuitorului „*Celui ce va zice cuvînt împotriva Fiului Omului, se va ierta lui; dar celui ce va zice împotriva Duhului Sfînt, nu i se va ierta lui nici în veacul de acum, nici în cel ce va să fie.*” (Matei, 12, 32).

Omul este alcătuit din trup și suflet, sufletul este elementul constitutiv al ființei omenești, pentru că nu pierе niciodată. Existența sufletului e categoric confirmată de Sf. Scriptură „*Și ca pulberarea să se întoarcă în pămînt, cum a fost, iar sufletul să se întoarcă la Dumnezeu, Care l-a dat.*” (Eclesiast. 12. 7).

Mîntuitorul a zis: „*Nu vă temeți de cei careucid trupul iar sufletul nu pot să-l ucidă; ci temeți-vă mai curînd de acela care poate și sufletul și trupul să le ucidă în Gheena.*” (Matei, 10, 28).

Iar Sfîntul Apostol Pavel grăiește: „*Făcutu-s-a omul cel dintîi Adam cu suflet viu...*” (1 Corinteni, 15, 45). Astfel se confirmă existența sufletului ca element deosebit al ființei omenești. Cei morți în Hristos fac parte împreună cu cei vii din aceeași biserică a lui Hristos, spune Sf. Ap. Pavel: „*Căci nimeni dintre noi nu trăiește pentru sine și nimeni nu moare pentru sine. Că dacă trăim, pentru Domnul trăim și dacă murim, pentru Domnul murim. Deci și dacă trăim și dacă murim, ai Domnului sîntem. Căci pentru aceasta a murit și a înviat Hristos, ca să stăpînească și peste morți și peste vii.*” (Romani 14. 7-9).

Dacă cei morți ar fi numai trup putrezit, nu s-ar putea

Rugăciunile pentru cei morți în Biserica Ortodoxă

vorbi despre ei ca despre niște ființe vii. Ei însă numai cu trupul sînt morți, iar sufletul lor e viu și conștient, fiind și mai departe supus credincios lui Hristos. Același înțeles îl au și cuvintele „*Făcîndu-ne cunoscută taina voii Sale, după bunăvoința Sa, astfel cum hotărîse în Sine mai înainte, spre iconomia plinirii vremilor ca toate să fie cuprinse iarăși în Hristos, cele din ceruri și cele de pe pămînt, toate întru El*” (Efeseni 1, 9-10), de asemenea cuvintele Mîntuitorului „*Datu-mi-s-a toată puterea în cer și pe pămînt*” (Matei 28. 18). Și ale apostolului „*ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cerești, al celor pămîntești și al celor de dedesupt. Și să mărturisească toată limba că Domnu este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl.*” (Filipeni 2, 10-11).

„*Cele din ceruri*” sau „*celor cerești*” peste care i s-a dat Mîntuitorului puterea ca să le adune în una, nu pot fi decât sufletele credincioșilor, care alcătuiesc, împreună cu cei vii, Biserica cea una a lui Iisus Hristos.

Deci dacă sufletele celor morți trăiesc și dacă ele fac parte din aceeași Biserică, rezultă că cei vii, au posibilitatea de a se ruga și pentru cei morți și de

a se împlini rugăciunea lor, potrivit cuvintelor Mîntuitorului „*Și orice veți cere în numele Meu, aceea voi face, ca să fie slăvit Tatăl în Fiul...*” (Ioan 14. 13-14).

Cei vii au chiar obligația de a se ruga și pentru cei morți, așa cum o au de a se ruga pentru cei vii; adică au datoria de a se ruga pentru toți membrii Bisericii: și pentru cei vii și pentru cei morți.

Sfîntul Apostol zice „*Faceți în toată vremea, întru Duhul, tot felul de rugăciuni și de cereri, și întru aceasta priveghiați cu toată stăruința, rugîndu-vă pentru toți sfinții. Rugați-vă și pentru mine, ca să mi se dea mie cuvînt, cînd voi deschide gura mea, să fac cunoscută cu îndrăzneală taina Evangheliei*” (Efeseni 6, 18-19).

Și iarăși zise „*Vă îndemn deci înainte de toate să faceți cereri, rugăciuni, mijlociri, mulțumiri, pentru toți oamenii*” (1 Timotei 2, 1).

Oare de ce n-am putea înțelege aici prin cuvintele „*toți oamenii*”, și pe cei morți cîtă vreme și ei sînt membri ai aceleiași Biserici ca și noi și cîtă vreme sufletelor trăind în chip deplin conștient, ei n-au încetat de a fi oameni sau ființe omenești? Ei numai s-au dezbrăcat (pe o

vreme oarecare, pînă la învierea de apoi) de „*haina aceasta*” sau de „*cortul*” acesta care este trupul.

„*Căci știm că dacă acest cort, locuința noastră pămîntească se va strica, avem zidire de la Dumnezeu, casă nefăcută de mînă, veșnică în ceruri. Căci de aceea și suspinăm în acest trup, dorind să ne îmbrăcăm cu locuința noastră din cer. Dacă totuși vom fi găsiți îmbrăcați iar nu goi. Că noi, cei care sîntem în cortul acesta, suspinăm îngreutați de vreme ce dorim să nu scoatem haina noastră, ci să ne îmbrăcăm cu cealaltă, pe deasupra, ca ceea ce este muritor să fie înghițit de viață.*” (II Corinteni 5, 1-4).

De aceea ei sînt numai adormiți pentru viața de aici nu însă și pentru cea de dincolo „*Fraților despre cei ce au adormit, nu voim să fiți în neștiință, ca să nu vă întristați ca ceilalți, care nu au nădejde.*” (I Tesaloniceni 4, 13) sau „*A zis aceasta. Lazăr prietenul nostru, a adormit; dar merg să-l trezesc. Deci i-au zis ucenicii: Doamne dacă a adormit, se va face bine. Dar Iisus vorbise despre moartea lui, iar ei credeau că vorbește despre adormirea cu somn. Atunci Iisus le-a spus lor lămurit: Lazăr a murit, și mă bucur pentru voi că n-am fost acolo, ca să credeți.*”

(Ioan 11, 11-15) sau: „*Și toți plîngeau și se tînguiau pentru ea. Iar El a zis: Nu plîngeți! N-a murit, ci doarme.*” (Luca 8, 52)

De aceea și cînd autorul sfințit zice „*Mărturisiți-vă unul altuia păcatele și vă rugați unul pentru altul, ca să vă vindecați, că mult poate rugăciunea dreptului în lucrarea ei*” (Iacov 5, 16) putem înțelege același lucru. „*Rugăciunea dreptului mult poate*” și de aceea un drept este obligat să o facă pentru alții. Îl obligă dragostea care îl leagă de ceilalți membri ai Bisericii sau de ceilalți frați ai săi. În textul din urmă chiar mai mult: „*unul*” și „*altul*” înseamnă, potrivit contextului, preotul și credinciosul.

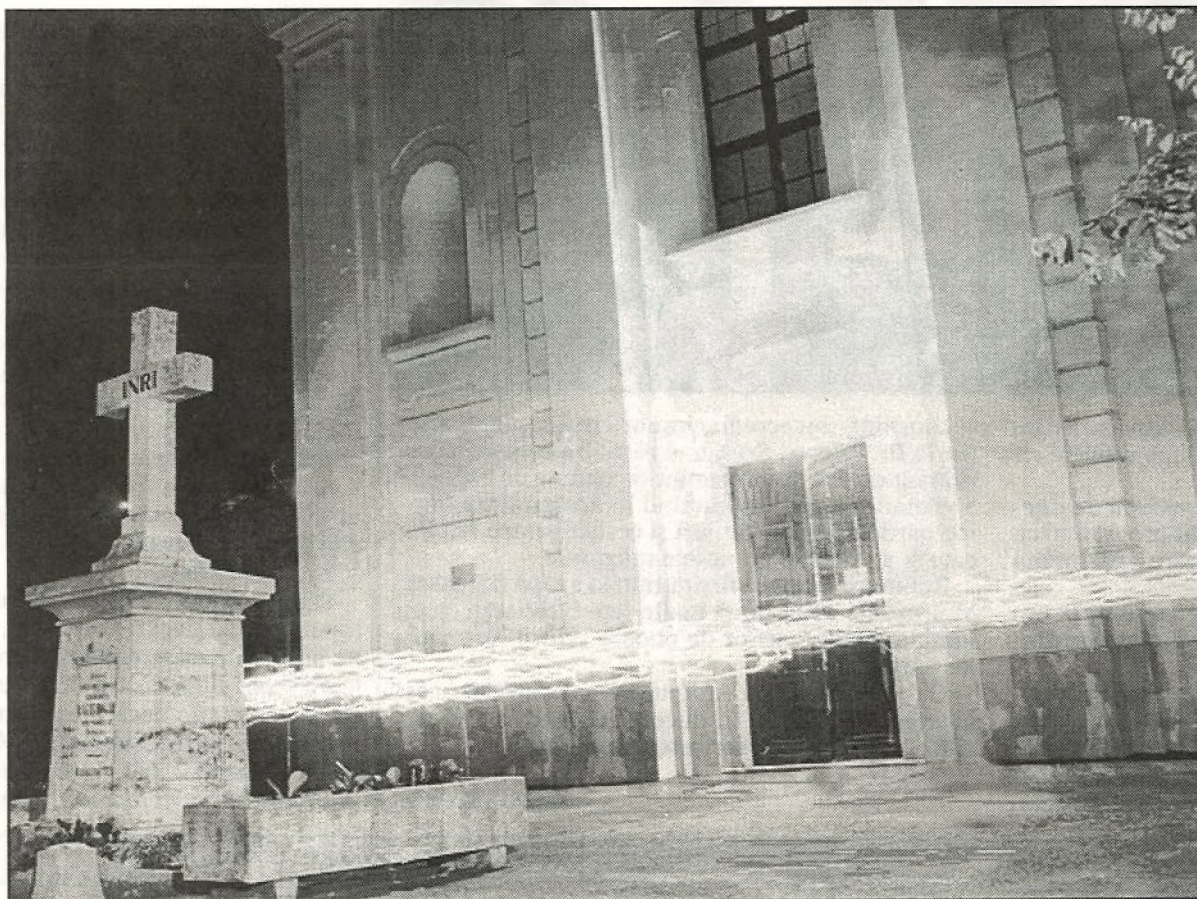
E vorba așadar de rugăciunea preotului pentru credincioși, sau de o rugăciune liturgică publică pentru toți: și pentru vii și pentru morți, cum de altfel se și face, încă din cele mai vechi timpuri.

Se cuvine deci să ne rugăm pentru cei morți, cerindu-se de la Dumnezeu iertare pentru păcatele lor. Sfînta Biserică a rînduit zile închinare rugăciunilor pentru cei morți, cum sînt: Sîmbăta dinaintea lăsatului de carne; Sîmbăta a doua, a treia și a patra din Postul Paștilor; Lunea de după Duminica Tomii și Sîmbăta dinaintea Rusaliilor. Se mai fac rugăciuni pentru morți, prin preoți și din partea familiilor celor morți; la trei, la șase și la nouă zile, apoi la 40 de zile de la data morții; la 3, la 6, și la 12 luni precum în fiecare an în ziua morții lor se fac rugăciuni numite „*parastase*”. La marile sărbători ale sfinților se pomenesc morții care poartă numele sfințului respectiv. În Biserica Ortodoxă Română se face și pomenirea generală a eroilor în Joia Înălțării Domnului, pentru ca și sufletele celor căzuți pe cîmpurile de luptă să se înalțe cu Domnul în slava cerească.

Pomenirile și rugăciunile pentru cei morți sînt un capitol de doctrină de viață liturgică și de spiritualitate ortodoxă. Ele trebuiesc cultivate cu grijă și respect și păstrate mereu vii în conștiința credincioșilor, îndepărtînd superstiția și practicile nepermise care se strecoară uneori în săvîrșirea slujbelor legate de cultul morților. Ele trebuiesc săvîrșite cu evlavie și cu convingerea că vor fi ascultate și împlinite.

„*Cu sfinții odihnește Doamne, sufletele adormiților robilor Tăi, unde nu este durere nici înțirare, ci viață fără de sfîrșit.*”

Preot Ioan Bun, Micherechi

PE TINE. DOAMNE, TE LAUDĂM!

Reuniune corală internațională – Giula – Ediția I.

Există uneori stări de lucruri excepționale, care fără a putea fi numite pretutindeni minuni, reprezintă o culme, întotdeauna prea scurtă a fericirii. O astfel de numită minune s-a produs într-o zi de sâmbătă (25 aprilie a.c.) în Biserica catedrală „Sf. Nicolae” din Giula cu ocazia „Reuniunii corale internaționale de muzică sacră” aflată la prima ediție.

Menirea acesteia nu este alta decât aceea de a face cunoscută tuturor minunatele bijuterii muzicale ale ortodoxiei românești în interpretarea formațiilor corale române din Ungaria, dar și a prestigioaselor formații invitate, știut fiindcă prin arta muzicală se întăresc și se leagă prietenii noi și rodnice, așa cum se menționează chiar în programul mai sus-amintitei acțiuni artistice.

Oamenii, în general, acordă mare importanță

– Corul gazdă „Pro Musica din Giula” care prin, muncă sub îndrumarea d-lui prof. Flueraș, este un model demn de a fi urmat și de celelalte coruri românești din Ungaria.

– Corul feminin „Lira” din Lipova care în cei zece ani de existență și-a câștigat un frumos prestigiu internațional.

– Corala „Angelli” a Facultății de Teologie din Oradea cu un repertoriu ce se bazează pe muzica bisericească bizantină, dar nu numai, sub conducerea d-lui prof. Justin Podăreanu.

– Formația corală mixtă a Facultății de Teologie din Timișoara, care deși tânără, sub îndrumarea părintelui profesor Nicolae Belean, se bucură de un remarcabil prestigiu internațional.

Reuniunea corală propriu-zisă a început cu Sfânta

începutului oricărei activități. Nu în zadar s-a înțeles proverbul care spune „un lucru bine început este pe jumătate făcut”. Într-adevăr, când „ai pășit cu dreptul în demararea unei acțiuni, ți-ai luat toate măsurile de prevedere pentru ca aceasta să ajungă la propus, șansele fiind foarte mari. În conștiința noastră stăruie însă convingerea că, pe lângă măsurile de prevedere mai este absolut necesar ajutorul care vine de sus, de la Dumnezeu, Cel care desăvârșește năzuințele omenești.

În acest sens și cu aceste gânduri, din inițiativa Corului „Pro Musica” din Giula și cu sprijinul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria s-a pornit această manifestare artistică. Emoționat a fost și momentul când am constatat că au răspuns prezent

Slujbă a Vecerniei, oficiată în prezența Prea Sfinției Sale Dr. Timotei Sevișcu Episcopul Aradului și de către Prea Sfinția Sa Calinic, Episcopul Argeșului, înconjurat de un sobor de preoți în frunte cu părintele vicar Pavel Ardelean, vicarul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria. După terminarea Sfinției Slujbe, părintele vicar prin cuvintele rostite, a scos în evidență însemnătatea acestei reuniuni de muzică sacră care stă în strânsă legătură cu cea mai mare sărbătoare a creștinismului, pe care abia am prăznuit-o, „Învierea Domnului”. În această atmosferă de credință și datină străbună au răsunat glasurile coriștilor.

La încheierea acestei reuniuni corale de muzică sacră, manifestare care și-a făcut intrarea în gândul

toate formațiile corale invitate și de aceea am dori să le amintim în ordine alfabetică după numele localității de proveniență.

– Corul din Apateu, compus din oameni de diferite naționalități care și-au prezentat programul cu atâta entuziasm, sub directa îndrumare a părintelui Origen Sabău.

– Corul „Emil Monția” din Arad, premiat la numeroase concursuri internaționale, dirijat și instruit de d-l profesor Gheorghe Flueraș.

– Corul „Viva la Musica” din Chitighaz, o formație a sătenilor instruită tot de maestrul Gh. Flueraș.

– Corul „Orfeu” din Curtea de Argeș, dirijat de d-l prof. Gelu Ciuculescu, a participat și el la numeroase concursuri corale obținând și titlul de laureat.

și conștiința binecredincioșilor creștini, Prea Sfinția Sa Dr. Timotei Sevișcu, a rostit un cald și impresionant cuvânt despre amintita acțiune de excepție a zilelor noastre, mulțumind în același timp tuturor participanților, dirijori și coriști pentru felul în care și-au prezentat piesele religioase.

Reuniunea a luat sfârșit printr-o agapă frățască, în prezența celor două înalte fețe bisericești, și cu înmînarea diplomelor de onoare tuturor formațiilor participante.

Cu ajutorul Celui Atotputernic, odată cu acest început, nădăjduim în ducerea cu succes mai departe a cîntecului bisericesc strămoșesc.

Elena Olteanu

Înălțarea Domnului

„Și ridicîndu-și mîinile i-a binecuvîntat pe dîșii și a fost cînd i-a binecuvîntat pe ei s-a depărtat de la dîșii și s-a înălțat la cer” Lc. 24, 51-52.

Peste cîteva zile Biserica Ortodoxă sărbătorește Înălțarea Domnului. Întocmai asemenea unui împărat pămîntesc, care după biruința în luptă se întoarce înapoi în cetate încărcat de onoruri și i se face o primire cu mare fast așa și Domnul Domnilor și Împăratul împăraților, Mîntuitorul Hristos, după ce și-a împlinit în chip desăvîrșit chemarea Sa de învățător, arhiereu și împărat ceresc se reîntoarce în ceruri de unde s-a pogorît înconjurat de sfinții îngeri.

În ziua Înălțării se deschide cerul, ca să primească pe Acela care a întemeiat cerul cu toate podoabele lui.

S-a ridicat vrajba dintre creatură și creator.

După Înviere Mîntuitorul Hristos a petrecut pe pămînt încă patruzeci de zile. În aceste zile s-a arătat de multe ori ucenicilor săi, grăind cu ei despre împărăția lui Dumnezeu.

Și dîndu-le mai multe învățături, le-a poruncit să nu se depărteze de Ierusalim, ci să aștepte făgăduința Tatălui: să aștepte că le va trimite pe Duhul Sfînt care de la Tatăl porcede și care va povățui spre tot adevărul.

După aceste ultime povețe și îndemnuri, s-a dus cu ucenicii săi afară din cetate pînă pe muntele Măslinilor. Era a patruzecia zi de la Învierea lui Iisus Hristos și fi-va și locul înălțării și preamăririi Lui.

Muntele Măslinilor fusese martor al orei celei înfricoșate, cînd Mîntuitorul cu mîinile ridicate spre Cer se ruga: „Părinte ceresc să treacă de la Dînsul acest pahar amar al patimei”, același munte al Măslinilor, era să vadă acum pe Iisus întru preamărirea Lui, întorcîndu-se la tronul Dumnezeiesc, la mărirea pe care a avut-o la Tatăl mai înainte de întemeierea lumii.

Ținînd seamă de adevărul că Mîntuitorul Hristos este Dumnezeu adevărat și om adevărat și că amîndouă aceste firi le-a purtat într-o singură persoană nedespărțită și neamestecată, El este pretutindeni, deci și în cer și pe pămînt. S-a înălțat ca să înalțe pe cel căzut, ca să ridice pe cel osîndit, ca să îndumnezeiască omenirea și să împărătească cu Tatăl pe tronul Dumnezeirii. Prin suirea Sa la ceruri, Domnul a cinstit și firea omenească cu care El s-a îmbrăcat, așezînd-o de-a dreapta Tatălui, după cum spune simbolul credinței, „Că s-a înălțat la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui.”

Hristos înălțîndu-se la cer, nu s-a înălțat singur, ci a unit cu Dînsul și sufletele dreptilor. S-a suit la cer ca să ridice chipul lui Adam celui căzut, să sfințească sufletele noastre, să dea daruri oamenilor și să le umple toate de bunătatea Sa. pr. prof. dr. Octavian Rudeanu

Duminica a 4-a după Sfintele Paști

Sfînta Evanghelie a duminicii a patra după Sfintele Paști ne relatează o minune săvîrșită de Domnul Iisus, și anume, *vindecarea slăbănogului de la scăldătoarea Vitezda*. Această scăldătoare a fost renumită printre iudei din cauza scăldătoarei, iar bolnavul, care intra cel dintîi după tulburarea apei, se făcea sănătos, indiferent de boala pe care o avea.

Lîngă această scăldătoare zăcea și un paralytic, bolnav de treizeci și opt de ani, care din cauza bolii sale nici o dată nu a putut intra în apa tulburată. Ascultînd plîngerea slăbănogului, că nu are om care să-l arunce în apa tămăduitoare, Mîntuitorul Iisus l-a vindecat pe bolnavul nostru cu aceste cuvinte: „Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă!”. Cu ceva mai tîrziu, Iisus l-a întîlnit pe cel vindecat de El și i-a zis: „Iată, te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai greșești, ca să nu-ți fie mai rău”.

În continuare, vom încerca de a face comparație între scăldătoarea Vitezda, care de fapt reprezintă epoca și legea Vechiului Testament, și Biserica creștină, al cărei cap este Iisus Mîntuitorul. Deci, reprezentînd Vechiul Testament, scăldătoarea a fost lipsită de harul dumnezeiesc, căci puterea ei tămăduitoare se manifesta din timp în timp, puțînd vindeca numai pe cei ce intrau în apă cei dintîi, după ce ea primea de la înger darul vindecării. Biserica, care de altfel reprezintă și Noul Testament, dispune permanent de harul lui Dumnezeu, puțînd vindeca pe toți cei care cu credință intră în Ea.

Puterea tămăduitoare a lacului Vitezda se manifesta în primul rînd asupra bolilor trupești, în timp ce harul vindecător al Bisericii se extinde asupra tuturor bolilor, fie trupești, fie sufletești, și îndeosebi asupra cauzei acestora: păcatul, asupra căruia ea are putere suverană, căci Mîntuitorul a dat această putere apostolilor și urmașilor lor: „Oricîte veți lega pe pămînt, vor fi legate și în cer și oricîte veți dezlega pe pămînt, dezlegate vor fi și în cer”.

Scăldătoarea a fost un așezămînt local cu o capacitate redusă, în timp ce Biserica cuprinde pe toți cei ce cred în Iisus Hristos, „pînă la marginea pămîntului”, potrivit mandatului dat sfinților apostoli de Mîntuitorul lumii.

După exemplul oferit de către Iisus, fiecare dintre noi trebuie să ne ținem cît mai departe de păcat, care nu numai că ne desfigurează și ne împiedică de a realiza propria noastră mîntuire, dar face fără vaoare însăși slujirea adusă lui Dumnezeu și aproapelui nostru. De aceea, în conștiința fiecăruia dintre noi trebuie să-și găsească un puternic ecou cuvintele adresate de Mîntuitorul bolnavului din Sfînta Evanghelie de astăzi: „Iată, te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai greșești, ca să nu-ți fie ceva mai rău”. Amin. pr. Marius Maghiaru